Nr. 36 Kurytyba — 22 Maja 1929 Rok X.

LUD

Jedyne pismo polskie w Brazylji wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca: Ksiądz Stanisław Piasecki
Redaktor odpowiedzialny; Stanisław

PRENUMERATA: W Brazylji 10$000 z 6$000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych p w Argentynie 6 pesów; w Europie 3 dolary; w dolary; w Urugwaju 3 pezy uruguajskie

Adres Redakcji „Ludu": Curityba A.
Adres dla listów: Curityba—Caixa Posty.

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm. wysokości prze przysłać 5$000. — Ogłoszenia płaci si nie umieszcza się. Ogłoszenia można płacić

„O POVO" -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 200 rejsów

W KURYTYBIE do nabycia w Krzyżanowskiego, Kubi

anuique
nunikacja z por-
m Gdynia
i »MASSILIA« w 9 dni do
y.
rednictwo przy sprowadzaniu
Europy tak zwane bilety de
L NA PARANĘ:
G. VIDAL
15 DE NOVEMBRO N. 115.
FIRMY:
rosza — Parana — Praça Eze
ma na składzie następujące sztuki teatralne;
(Ciąg dalszy)
Tetmajer, Kopie z natury w 1 odsłonie 1$500
Powrót taty, Ballada, obrazek ze ś iewskami 1$000
Mickiewicz. Książe Józef, sztuka w 4 aktach 3$000
Schiller. Wilhelm Tell, Dramat 1$500
Schiller, Marja Stuart, 1$500
Shakespeare. Kupiec Wenecki, dramat w 5 aktach 1$500
Shakespeare. Makbet, 1$500.
Shakespeare. Sen nocy letniej 1$500
Fredro. Pan Geldhab, komedja w 3 aktach wierszem 1$500
Wyspiański. Sędziowie. Tragedja 1$500
Bisson. Kontroler wagonów, komedja w 3 aktach 2$700
Kunarski. Tragedja Epaminondy w 5 aktach 1$600
Morawiecki. Piąty Listopad 1$500
Taper. Msza św. Polaków misterjum narodowego 1$000
Wierzbiński. Dwie Kobiety, dramat 1$600
Wyspiański. Legenda 2$200
Protekcja w 1 akcie 1$500
Urbański. Podlotek, komedja w 4 aktach 2$700
Reprezentant Domu Mullera i Sp., komedja w 1 akcie 1$500
Bałucki, Dom otwarty, komedja w 4 aktach 2$700
Blizński, Pan Damazy, komedja w 4 aktach 2$700
Przysięga Horacego, komedja w 1 akcie 1$500.
Walewski. JAKOŚ TAK RAZEM, komedja w 1 akcie 1$500
Dobrzański. Żołnierz Król. Madagaskaru, kom. w 3 aktach 2$500
Łączyński, Renegat, Dramat w 5 aktach 2$700
Gliwa, JASEŁKA POLSKIE 1$500
Gozlan, Chwała Bogu stół nakryty 1$500
Roger, ZARZUTKA BALOWA, komedja w 1 akcie 1$500
Pailleron, OSTATNIA KWADRA, komedja w 1 akcie 1$200.
Pailleron, ISKIERKA, komedja w 1 akcie 1$500
Halev, Przejście Wenery, komedja w 1 akcie 1$500
Zapolska, Dziewiczy wieczór, komedja w 1 akcie 1$500
Domosławska, W wigilję Bożego Narodzenia, obraz w 1 odsłonie 1$500
(ciąg dalszy nastąpi

Ze stosunków religijnych w Polsce.

Trzy polskie partje polityczne prowadzą walkę przeciw religji i kościołowi katolickiemu: Polska Partja Socjalistyczna (P. P. S), komunistyczne «Wyzwolenie» i Partja Chłopska. Pomijamy oczywiście Żydów.

W projekcie naprawy Konstytucji, wniesionym przez te trzy partje, są takie żądania: rozdział państwa od kościoła, zerwanie konkordatu ze Stolicą papieską, szkoła świecka (bezreligijna), śluby cywilne i rozwody. Nietrudno oczywiście zgadnąć, że jest to wpływ masonerji silnie rozgałęzionej w Polsce, no i bolszewji, którą mamy za ścianą

Tymczasem na kulturalnym Zachodzie święci Kościół katolicki nowe trjumfy. We Francji sam rząd udzielił prawa obywatelstwa zakonom katolickim, a z ust pierwszych głów państwa padają pochwały dla pracy katolickiej. Francuskie władze prowadzą walkę z pornografją na skutek żądania katolickiego związku robotników (Rodez Montbeliard). Nawrócenie sławnego Vaughana przywódcy antyklerykalizmu francuskiego — także coś znaczy. We Włoszech zaszedł wypadek epokowy pojednania Stolicy Apostolskiej z rządem włoskim (11-go lutego 1929). Premjer Mussolini mówił 11 go kwietnia bieżącego roku, że jest to sprawa «bezwzględnej słuszności» bo «Najwyższy Zwierzchnik religji powszechnej nie może być podwładnym jakiegokolwiek państwa». Tensam Mussolini prowadzi w duchu kościoła walkę z przekleństwami, z pornografją, z nieskromnemi strojami kobiet i dziewcząt z masonerją A do generalnego sekretarza Związku duchowieństwa Mgra Orlandi zwrócił się z prośbą o poparcie obyczajności w rodzinach. »Co pomogą wszystkie moje podatki na nieżonatych i inne dążenia, by podnieść liczbę urodzin, jeżeli naród nie będzie posiadał sumienia prawdziwie katolickiego, które mu mówi że samowolne ograniczanie liczby dzieci jest grzechem«? A pamiętajmy, że Mussolini był wpierw tęgim socjalistą, dopóki nie doszedł do tej dojrzałości moralnej i politycznej.

Nic także dziwnego, że w kraju wysokiej kultury, w Anglji. Kościół rośnie z dnia na dzień. Znane są nawrócenia anglikańskich pastorów, znany jest rozwój prasy katolickiej, na przykład pismo «The Universe» rozchodzi się w liczbie ponad 100 000 egzemplarzy. Znane są wykłady religji katolickiej pod gołem niebem dla żydów. W Irlandji liczba protestantów stopniała do 220.000. Węgry otrząsnęły się z komunizmu, a niedawne nawrócenie kalwina profesora prawa Kovas'a (29 go grudnia 1928) wywołało w szerokich kołach wielkie wrażenie. — Belgja wcale nie zacofana, zajmuje jedno z pierwszych miejsc w ofiarności na cele rozszerzenia wiary katolickiej

W postęgowej Japonji mamy już katolickie uniwersytety, prasę, a wśród inteligencji i wysokich rodów gorliwych wyznawców. — Prusy, sławne z »kulturkampfu» starają się o konkordat z Watykanem. W Argentynie istnieje projekt ustawy o obowiązkowem nauczaniu religji w szkołach.

Szefem prasowym rządu chińskiego został zamianowany katolik Franciszek Zia, który będąc więźniem politycznym, przystępował w areszcie do sakramentów św.

Wobec tego pobieżnego szkicu, trzeba przyznać że Polska, przynajmniej jej niektóre partje sekundują bolszewikom.

CO SĄDZI MINISTER WŁOSKI O POLSCE.

Minister pełnomocny i poseł nadzwyczajny Włoch przy rządzie Rzeczypospolitej hrabia C. Majoni, został odwołany z Warszawy.

Minister hrabia Majoni, który przebywał w Polsce od 24-go stycznia 1924 roku, przed swoim odjazdem przyjął korespondenta «I. K. C.» z którym podzielił się swojemi wrażeniami z przeszło 5-letniego pobytu w Polsce.

— «Przybyłem do Polski w pierwszych dniach 1924 roku — i w ciągu tych pięciu lat stwierdziłem olbrzymi postęp we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, kulturalnego, społecznego Najważniejszym jednak faktem, który zauważyłem, jest bezwzględna unifikacja trzech dzielnic: Małopolski, Wielkopolski i byłego zaboru rosyjskiego — dzielnic, które administrowane przez trzech zaborców, do listopada 1918 roku miały odmienne prawa, zwyczaje i formy Różnice te w ciągu tych pięciu lat znikły zupełnie i dziś istnieje tylko jedna wielka Rzeczpospolita, której obywatele, bez względu na swoje przekonania polityczne, jednakowo myślą i czują

Stało się to i dla tego, że naród polski jest głęboko religijny i przywiązany do kościoła rzymsko-katolickiego i fakt ten przyczynił się bezwzględnie do zbliżenia rodaków z trzech dzielnic.

Nie tylko jednak w tej dziedzinie — stwierdziłem olbrzymi postęp, zauważyłem go we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, czy to w coraz większym rozwoju przemysłu, czy też wzmożonej produkcji na roli, a nadto w podniesieniu wyglądu miast.

Miasta polskie, czy to stolica, czy ośrodki prowincjonalne, odznaczają się czystością i estetycznym wyglądem, a wznoszone z każdym rokiem nowe monumentalne budowie przyczyniają się do podniesienia ich reprezentacyjnego wyglądu.

W okresie mego pobytu mówił minister Majoni — przejechałem kraj Was wzdłuż i wszerz, przebywając w aucie przeszło 24 tysiące kilometrów i pilnie obserwując zwłaszcza gospodarkę na roli. Jest ona pierwszorzędna i w niczem nie ustępuje gospodarce na zachodzie Europy, a nawet pod wieloma względami ją przewyższa.

Pozatem muszę podkreślić głęboki patrjotyzm, który cechuje naród polski — patrjotyzm, który w ciężkich chwilach narodowych doświadczeń, nigdy nie zawodzi Was, gdyż jest on jednakowy u wszystkich obywateli nie tylko u arystokratów, lecz i u wieśniaków, nie tylko u konserwatystów, lecz i socjalistów Wprawdzie Polska przechodzi kryzys ekonomiczny, lecz kryzys ten przechodzą wszystkie kraje w większym lub mniejszym stopniu i należy bezwzględnie wierzyć, że przezwyciężycie go dzięki bogactwom naturalnym kraju, oraz dobrej chęci i żelaznej woli obywateli polskich do pracy.

Polska, która odzyskała swoją niepodległość, nie może być więcej wymazaną z karty politycznej Europy, gdyż jest przeznaczona do odegrania wielkiej roli politycznej na Wschodzie w szczególności, a w całej Europie w ogólności

Jako włoch stwierdziłem — oświadcza hrabia Majoni — że oba nasze kraje mogą dają identyczną przeszłość w walce z zaborcą o odzyskanie niepodległości i zjednoczenie rozdartych ziem. Stosunki między Italją i Polską są jaknajserdeczniejsze a zacieśniła je jeszcze bardziej wizyta ministra spraw zagranicznych Zaleskiego w zeszłym roku w Rzymie i zostaną one niewątpliwie wzmocnione wizytą ministra sekretarza stanu dla spraw zagranicznych Grand'ego, który przybędzie do Warszawy w maju bieżącego roku.

Wynoszę z Polski jak najlepsze wspomnienia — czułem się tu jak w domu i jeżeli odchodzę to tylko dla tego, że jestem karnym obywatelem, udającym się na nowe stanowisko, na którem będę się starał pracować w dalszym ciągu dla zacieśnienia węzłów między obu rządami, krajami i narodami».

Po udzieleniu wywiadu p. minister Majoni wręczył korespondentowi «I. K. C.» pożegnalną dedykację, przeznaczoną dla czytelników

Dedykacja ta w języku italskim, przetłomaczona na polski, ma brzmienie następujące:

»Czytelnikom polskim, którzy okazywali zawsze sympatje dla Italji — przesyłam najserdeczniejsze pozdrowienia.

W Polsce spędziłem pięć lat, nie czując oddalenia od ojczystego kraju, a to z powodu podobieństwa między kulturami obu narodów. Składam najserdeczniejsze i najżywsze życzenia dla Polski, dla jej przyszłości i rozwoju jej potęgi

Warszawa, 12 kwietnia 1929 r.

G. C. Majoni.

Wiadomosci Z POLSKI.

Znowu śmierć zabrała nam w kwietniu bieżącego roku dwóch wielkich mężów i działaczy: jednego na niwie literackiej, a drugiego na polu społeczno-politycznem Oto w Warszawie umarł Artur Gruszecki autor wybitnych powieści jak «Krety» z (życia górników) «Hutnik», «Szachraje» «Szarancza», «Zwyciężeni» (walka z germanizacją na Śląsku) W roku 1899 pojechał do Brazylji dla poznania stosunków wśród Polonji. — Wrażenia swoje ogłosił w «Tygodniku Ilustrowanym». Zwiedziwszy Słowację napisał na tle życia słowackiego powieść «Tysiąc lat» oraz «Pod Czerwonym Wirchem», «Tam gdzie się Wisła kończy» i inne Drugim mężem to senator, ksiądz prałat Józef Londzin, którego każdy syn Śląska zna. On to po Stalmachu był drugim największym budzicielem polskości na ziemi śląskiej. Budził ją w kościele mimo trudności, które mu robiła Kurja biskupia we Wrocławiu, budził ją przez «Macierz Szkolną» której był sekretarzem a od 1903 prezesem, oraz przez organizację polityczną «Związek śląskich katolików» którą sam założył, przez pismo «Gwiazdę cieszyńską», której był twórcą i przez prace naukowe. Był ojcem ludu śląskiego i niemianowanym jego Wodzem i jako taki był w 1918 prezesem «Rady Narodowej tymczasowego rządu cieszyńskiego dwa razy posłem do sejmu warszawskiego a w roku 1928 wszedł jako burmistrz miasta Cieszyna do Senatu

JAKĄ POPRAWKĄ KONSTYTUCJI CHCE BÓZ SOCJALISTYCZNY »B B S« USZCZĘŚLIWIĆ POLSKĘ

Domaga się: 1) zniesienia Senatu, 2) referendum ludowego, to znaczy odniesienie się ciała parlamentarnego do ogółu obywateli, by ci przez głosowanie powszechne przyjęli lub odrzucili daną ustawę. 3) plebiscytowego wyboru Prezydenta, 4) rozbudowy demokracji politycznej i zmiany konstytucji w duchu najszerzej pojętej demokracji socjalizmu. A to wszystko, ażeby «przebudować Niepodległą Polskę na Polską Republikę Socjalistyczną».

Coprawda nie jest to maksymalistyczny zbiór haseł socjalistycznych, są jeszcze inne, jak rząd włościańsko - robotniczo chłopski, dyktatura proletarjatu, wywłaszczenie bez odszkodowania, walka z religją i t. d. Nie ulega wszakże żadnej kwestji, że stronnictwo p. ministra tow. Moraczewskiego, tak bliskie sercu drugiego ministra p. Prystora, jest socjalizmem najczystszej wody i niewątpliwie autorzy odezw 1 majowych dążą z całą szczerością do stworzenia »Polskiej Republiki Socjalistycznej«.

—o—

GŁÓD Według depeszy z Wilna, klęska głodowa ogarnęła około 80 000 mieszkańców wileńszczyzny. Władze polskie przewożą mężczyzn zdolnych do pracy w inne strony.

KATASTROFA LOTNICZA. Wojskowy samolot spadł na terytorjum pruskie koło Eylau. Porucznik i podoficer wyszli cało, lecz zostali uwięzieni. Tłomaczą się, że zabłądzili, że motor odmówił posłuszeństwa.

WYPADEK «DYPLOMATYCZNY».

Radca legacyjny poselstwa polskiego w Budapeszcie Łazarski uległ katastrofie podczas wycieczki w towarzystwie gości wegierskich. Niedaleko Budapesztu pękła kierownica, a wóz wpadł na grobię i przy-

Nr. 36 Kurytyba — 22 Maja 1929 Rok X.

LUD

jedyne pismo polskie w Brazylji wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca: Ksiądz Stanisław Piasecki
Redaktor odpowiedzialny; Stanisław

PRENUMERATA: W Brazylji 10$000 z
6$000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych p
w Argentynie 6 pesów; w Europie 3 dolary; w
dolary; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie

Adres Redakcji „Ludu": Curityba
Adres dla listów: Curityba—Caixa Pos

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm. wysokości prze
przysłać 5$000. — Ogłoszenia płaci si
nie umieszcza się. Ogłoszenia można płacić

„O POVO" -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 200 rejsów

W KURYTYBIE do nabycia w
Krzyżanowskiego, Kubis

Ze stosunków religijnych w Polsce.

Trzy polskie partje polityczne prowadzą walkę przeciw religji i kościołowi katolickiemu: Polska Partja Socjalistyczna (P. P. S), komunistyczne «Wyzwolenie» i Partja Chłopska. Pomijamy oczywiście Żydów.

W projekcie naprawy Konstytucji, wniesionym przez te trzy partje, są takie żądania: rozdział państwa od kościoła, zerwanie konkordatu ze Stolicą papieską, szkoła świecka (bezreligijna), śluby cywilne i rozwody. Nietrudno oczywiście zgadnąć, że jest to wpływ masonerji silnie rozgałęzionej w Polsce, no i bolszewji, którą mamy za ścianą

Tymczasem na kulturalnym Zachodzie święci Kościół katolicki nowe trjumfy. We Francji sam rząd udzielił prawa obywatelstwa zakonom katolickim, a z ust pierwszych głów państwa padają pochwały dla pracy katolickiej. Francuskie władze prowadzą walkę z pornografją na skutek żądania katolickiego związku robotników (Rodez Montbeliard). Nawrócenie sławnego Vaughana przywódcy antyklerykalizmu francuskiego — także coś znaczy. We Włoszech zaszedł wypadek epokowy pojednania Stolicy Apostolskiej z rządem włoskim (11-go lutego 1929). Premjer Mussolini mówił 11 go kwietnia bieżącego roku, że jest to sprawa «bezwzględnej słuszności» bo «Najwyższy Zwierzchnik religji powszechnej nie może być podwładnym jakiegokolwiek państwa». Tensam Mussolini prowadzi w duchu kościoła walkę z przekleństwami z pornografją, z nieskromnemi strojami kobiet i dziewcząt z masonerją A do generalnego sekretarza Związku duchowieństwa Mgra Orlandi zwrócił się z prośbą o poparcie obyczajności w rodzinach. »Co pomogą wszystkie moje podatki na nieżonatych i inne dążenia, by podnieść liczbę urodzin jeżeli naród nie będzie posiadał sumienia prawdziwie katolickiego, które mu mówi że samowolne ograniczanie liczby dzieci jest grzechem«? A pamiętajmy, że Mussolini był wpierw tęgim socjalistą, dopóki nie doszedł do tej dojrzałości moralnej i politycznej.

Nic także dziwnego, że w kraju wysokiej kultury, w Anglji, Kościół rośnie z dnia na dzień. Znane są nawrócenia anglikańskich pastorów, znany jest rozwój prasy katolickiej, na przykład pismo «The Universe» rozchodzi się w liczbie ponad 100 000 egzemplarzy. Znane są wykłady religji katolickiej pod gołem niebem dla żydów. W Irlandji liczba protestantów stopniała do 220.000. Węgry otrząsnęły się z komunizmu, a niedawne nawrócenie kalwina profesora prawa Kovas'a (29 go grudnia 1928) wywołało w szerokich kołach wielkie wrażenie. — Belgja wcale nie zacofana, zajmuje jedno z pierwszych miejsc w ofiarności na cele rozszerzenia wiary katolickiej

W postępowej Japonji mamy już katolickie uniwersytety, prasę, a wśród inteligencji i wysokich rodów gorliwych wyznawców. — Prusy, sławne z »kulturkampfu» starają się o konkordat z Watykanem. W Argentynie istnieje projekt ustawy o obowiązkowem nauczaniu religji w szkołach.

Szefem prasowym rządu chińskiego został zamianowany katolik Franciszek Zia, który będąc więźniem politycznym, przystępował w areszcie do sakramentów św.

Wobec tego pobieżnego szkicu, trzeba przyznać że Polska, przynajmniej jej niektóre partje sekundują bolszewikom.

CO SĄDZI MINISTER WŁOSKI O POLSCE.

Minister pełnomocny i poseł nadzwyczajny Włoch przy rządzie Rzeczypospolitej hrabia C. Majoni, został odwołany z Warszawy.

Minister hrabia Majoni, który przebywał w Polsce od 24 go stycznia 1924 roku, przed swoim odjazdem przyjął korespondenta «I. K. C.» z którym podzielił się swojemi wrażeniami z przeszło 5-letniego pobytu w Polsce.

— «Przybyłem do Polski w pierwszych dniach 1924 roku — i w ciągu tych pięciu lat stwierdziłem olbrzymi postęp we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, kulturalnego, społecznego Najważniejszym jednak faktem, który zauważyłem, jest bezwzględna unifikacja trzech dzielnic: Małopolski, Wielkopolski i byłego zaboru rosyjskiego — dzielnic, które administrowane przez trzech zaborców, do listopada 1918 roku miały odmienne prawa, zwyczaje i formy. Różnice te w ciągu tych pięciu lat znikły zupełnie i dziś istnieje tylko jedna wielka Rzeczpospolita, której obywatele, bez względu na swoje przekonania polityczne, jednakowo myślą i czują

Stało się to i dla tego, że naród polski jest głęboko religijny i przywiązany do kościoła rzymsko-katolickiego i fakt ten przyczynił się bezwzględnie do zbliżenia rodaków z trzech dzielnic.

Nie tylko jednak w tej dziedzinie — stwierdziłem olbrzymi postęp, zauważyłem go we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, czy to w coraz większym rozwoju przemysłu, czy też wzmożonej produkcji na roli, a nadto w podniesieniu wyglądu miast.

Miasta polskie, czy to stolica, czy ośrodki prowincjonalne, odznaczają się czystością i estetycznym wyglądem, a wznoszone z każdym rokiem nowe monumentalne budowle przyczyniają się do podniesienia ich reprezentacyjnego wyglądu.

W okresie mego pobytu mówił minister Majoni — przejechałem kraj Was wzdłuż i wszerz, przebywając w aucie przeszło 24 tysiące kilometrów i pilnie obserwując zwłaszcza gospodarkę na roli. Jest ona pierwszorzędna i w niczem nie ustępuje gospodarce na zachodzie Europy, a nawet pod wieloma względami ją przewyższa.

Pozatem muszę podkreślić głęboki patrjotyzm, który cechuje naród polski — patrjotyzm, który w ciężkich chwilach narodowych doświadczeń, nigdy nie zawodzi Was, gdyż jest on jednakowy u wszystkich obywateli nie tylko u arystokratów, lecz i u wieśniaków, nie tylko u konserwatystów, lecz i socjalistów Wprawdzie Polska przechodzi kryzys ekonomiczny, lecz kryzys ten przechodzą wszystkie kraje w większym lub mniejszym stopniu i należy bezwzględnie wierzyć, że przezwyciężycie go dzięki bogactwom naturalnym kraju, oraz dobrej chęci i żelaznej woli obywateli polskich do pracy.

Polska, która odzyskała swoją niepodległość, nie może być więcej wymazaną z karty politycznej Europy, gdyż jest przeznaczona do odegrania wielkiej roli politycznej na Wschodzie w szczególności, a w całej Europie w ogólności

Jako włoch stwierdziłem — oświadcza hrabia Majoni — że oba nasze kraje posiadają identyczną przeszłość w walce z zaborcą o odzyskanie niepodległości i zjednoczenie rozdartych ziem. Stosunki między Italią i Polską są jaknajserdeczniejsze a zacieśniła je jeszcze bardziej wizyta ministra spraw zagranicznych Zaleskiego w zeszłym roku w Rzymie i zostaną one niewątpliwie wzmocnione wizytą ministra sekretarza stanu dla spraw zagranicznych Grand'ego który przybędzie do Warszawy, w maju bieżącego roku.

Wynoszę z Polski jak najlepsze wspomnienia — czułem się tu jak w domu i jeżeli odchodzę to tylko dla tego, że jestem karnym obywatelem, udającym się na nowe stanowisko, na którem będę się starał pracować w dalszym ciągu dla zacieśnienia węzłów między obu rządami, krajami i narodami».

Po udzieleniu wywiadu p. minister Majoni wręczył korespondentowi «I. K. C.» pożegnalną dedykację, przeznaczoną dla czytelników

Dedykacja ta w języku italskim, przetłomaczona na polski, ma brzmienie następujące:

»Czytelnikom polskim, którzy okazywali zawsze sympatje dla Italji — przesyłam najserdeczniejsze pozdrowienia.

W Polsce spędziłem pięć lat nie czując oddalenia od ojczystego kraju, a to z powodu podobieństwa między kulturami obu narodów. Składam najserdeczniejsze i najżywsze życzenia dla Polski, dla jej przyszłości i rozwoju jej potęgi

Warszawa, 12 kwietnia 1929 r.

G. C. Majoni.

Wiadomosci.

Z POLSKI.

Znowu śmierć zabrała nam w kwietniu bieżącego roku dwóch wielkich mężów i działaczy: jednego na niwie literackiej, a drugiego na polu społeczno-politycznem Oto w Warszawie umarł Artur Gruszecki autor wybitnych powieści jak «Krety» z (życia górników) «Hutnik», «Szachraje» «Szarancza», «Zwyciężeni» (walka z germanizacją na Śląsku) W roku 1899 pojechał do Brazylji dla poznania stosunków wśród Polonji. — Wrażenia swoje ogłosił w «Tygodniku Ilustrowanym». Zwiedziwszy Słowację napisał na tle życia słowackiego powieść «Tysiąc lat» oraz «Pod Czerwonym Wirchem», «Tam gdzie się Wisła kończy» i inne Drugim mężem to senator, ksiądz prałat Józef Londzin, którego każdy syn Śląska zna. On to po Stalmachu był drugim największym budzicielem polskości na ziemi śląskiej. Budził ją w kościele mimo trudności, które mu robiła Kurja biskupia we Wrocławiu, budził ją przez «Macierz Szkolną» której był sekretarzem a od 1903 prezesem, oraz przez organizację polityczną «Związek śląskich katolików» którą sam założył, przez pismo «Gwiazdę cieszyńską», której był twórcą i orzez prace naukowe. Był ojcem ludu śląskiego i niemianowanym jego Wodzem i jako taki był w 1918 prezesem «Rady Narodowej tymczasowego rządu cieszyńskiego dwa razy posłem do sejmu warszawskiego a w roku 1928 wszedł jako burmistrz miasta Cieszyna do Senatu

JAKĄ POPRAWKĄ KONSTYTUCJI CHCE BÓZ SOCJALISTYCZNY »B B S« USZCZĘŚLIWIĆ POLSKĘ

Domaga się: 1) zniesienia Senatu, 2) referendum ludowego, to znaczy odniesienie się ciała parlamentarnego do ogółu obywateli, by ci przez głosowanie powszechne przyjęli lub odrzucili daną ustawę, 3) plebiscytowego wyboru Prezydenta, 4) rozbudowy demokracji politycznej i zmiany konstytucji w duchu najszerzej pojętej demokracji socjalizmu. A to wszystko, ażeby «przebudować Niepodległą Polskę na Polską Republikę Socjalistyczną».

Coprawda nie jest to maksymalistyczny zbiór haseł socjalistycznych, są jeszcze inne, jak rząd włościańsko - robotniczo chłopski, dyktatura proletarjatu, wywłaszczenie bez odszkodowania, walka z religją i t. d. Nie ulega wszakże żadnej kwestji, że stronnictwo p. ministra tow. Moraczewskiego, tak bliskie sercu drugiego ministra p. Prystora, jest socjalizmem najczystszej wody i niewątpliwie autorzy odezw 1 majowych dążą z całą szczerością do stworzenia »Polskiej Republiki Socjalistycznej«.

—o—

GŁÓD Według depeszy z Wilna, klęska głodowa ogarnęła około 80 000 mieszkańców wileńszczyzny. Władze polskie przewożą mężczyzn zdolnych do pracy w inne strony.

KATASTROFA LOTNICZA. Wojskowy samolot spadł na terytorjum pruskie koło Eylau. Porucznik i podoficer wyszli cało, lecz zostali uwięzieni. Tłomaczą się, że zabłądzili, że motor odmówił posłuszeństwa.

WYPADEK «DYPLOMATYCZNY».

Radca legacyjny poselstwa polskiego w Budapeszcie Łazarski uległ katastrofie podczas wycieczki w towarzystwie gości węgierskich. Niedaleko Budapesztu pękła kierownica, a wóz wpadł na groblę i przy-

ma na składzie następujące **sztuki teatralne;**

(Ciąg dalszy)

Tetmajer, **Kopie z natury** w 1 odsłonie 1$500

Powrót taty, Ballada, obrazek ze śpiewkami 1$000

Maciejowski. **Książe Józef,** sztuka w 4 aktach 3$000

Schiller. **Wilhelm Tell,** Dramat 1$500

Schiller, **Marja Stuart,** 1$500

Shakespeare. **Kupiec Wenecki,** dramat w 5 aktach 1$500

Shakespeare. **Makbet,** 1$500.

Shakespeare. **Sen nocy letniej** 1$500

Fredro. **Pan Geldhab,** komedja w 3 aktach wierszem 1$500

Wyspiański. **Sędziowie,** Tragedja 1$500

Bisson. **Kontroler wagonów,** komedja w 3 aktach 2$700

Kunarski. **Tragedja Epaminondy** w 5 aktach 1$600

Morawiecki. **Piąty Listopad 1$500**

Taper. **Msza św.** Polaków misterjum narodowego 1$000

Wierzbiński. **Dwie Kobiety,** dramat 1$600

Wyspiański. **Legenda 2$200**

Protekcja w 1 akcie 1$500

Urbański. **Podletek,** komedja w 4 aktach 2$700

Reprezentant Domu Mullera i Sp., komedja w 1 akcie 1$500

Bałucki, **Dom otwarty,** komedja w 4 aktach 2$700

Blizinski, **Pan Damazy,** komedja w 4 aktach 2$700

Przysięga Horacego, komedja w 1 akcie 1$500.

Walewski. **JAKOŚ TAK RAZEM,** komedja w 1 akcie 1$500

Dobrzański. **Żołnierz Król. Madagaskaru,** kom. w 3 aktach 2$500

Łączyński, **Renegat,** Dramat w 5 aktach 2$700

Gliwa, **JASEŁKA POLSKIE** 1$500

Gozlan, **Chwała Bogu** stół nakryty 1$500

Roger, ZARZUTKA BALOWA, komedja w 1 akcie 1$500

Pailleron, OSTATNIA KWADRA, komedja w 1 akcie 1$200.

Pailleron, ISKIERKA, komedja w 1 akcie 1$500

Halev, **Przejście Wenery,** komedja w 1 akcie 1$500

Zapolska, **Dziewiczy wieczór,** komedja w 1 akcie 1$500

Domosławski, **W wigilję Bożego Narodzenia,** obraz w 1 odsłonie 1$500

(Ciąg dalszy nastąpi)

gniótł pasażerów. Wszyscy ciężko ranni. Sekretarz węgierki Sarossy - Kapeler wkrótce zmarł.

Z Brazylji.

Publiczne urzędy są obowiązane przyjmować te noty i nie wolno ich z powrotem wypuszczać w obieg. Według wszelkiego prawdopodobieństwa już nie będzie przedłużenia, bo urzędy już je wymieniają.

—

Oryginalny projekt podaje pewien korespondent w Gazecie do Povo. Oto autor listu chce Kurytybę wyposażyć w port służący do lądowania hydroplanów, a to w ten sposób, że należy sztucznie zbudować nad brzegami Iguassú nad drogą prowadzącą do São José dos Pinhaes i połączyć je kanałem z rzeką. Stawy te mogłyby równocześnie służyć dla zlotów hydroplanów oraz i dla sztucznej hodowli ryb. W ten sposób Kurytyba stałaby się łatwiej przystępniejszą dla pasażerów odbywających podróż powietrzem, a miasto mogłoby mieć łatwiej ryby, o które nieraz tak trudno, a hodowcy mieliby wielkie korzyści. Myśl niezwykła, wartoby się nad nią zastanowić.

— —

JUBILEUSZ. Dnia 22-go maja przypada 25-cioletni jubileusz biskupi arcypasterza w São Paulo Dom Duarte Leopoldo e Silva. Czcigodny Jubilat znany nam jest dobrze z tych czasów, kiedy był jeszcze biskupem parańskim. W uroczystości wezmą udział wszyscy biskupi archidiecezji wraz z nuncjuszem papieskim Alojzym Masella. W dniu tak uroczystym zasyła Redakcja nasza Ekscellencji - Jubilatowi najserdeczniejsze życzenia «Ad multos annos».

Parana.

NAPAD. W Itapará wpadło kilku bandytów z karabinami do składu kupca rusina Semka Pecucha. Niewiele jednakże zdążyli spiądrować, gdyż sąsiedzi przyszli z pomocą. Kupiec jest ranny w nogę. Bandyci zbiegli.

Rio de Janeiro.

NOWY POCIĄG LUKSUSOWY Cruzeiro do Sul na linji Rio – São Paulo został dnia 13-go maja uruchomiony. Wychodzi codzień z Rio, a drugi z São Paulo, rano o 9 godzinie, a za 14 godzin jest u celu. Zatrzymuje się na stacjach: Belem, Palmeiras, Barra do Pyrahy, Barra Manza, Rezende, Italiaya, Villa Queimada, Cachoeira, Cannas, Lorena, Guaratinquetá Tanbaté, Ceçapava, São José dos Campos, Jacarehy, Mogy das Cruzes, Norte. Cena przedziału na 2 łóżka wynosi 240$ i uprawnia do zabrania ze sobą jednej osoby dorosłej, dwojga dzieci wysokich do 1 metra, wreszcie 60 kg pakunku. Miejsce w wagonie klubowym kosztuje ponadto 10$ i zobowiązuje do brania posiłku. W tej cenie mieści się już bułka, kawa, mate, herbata, lód, ser, limonjada i t. d. Inne potrawy według karty płaci się osobno. Jedzenie podaje się na żądanie i w kabinach. Każdy przedział jest połączony telefonem z wagonem klubowym.

— —

NOWY KARDYNAŁ? Chodzi pogłoska, że przewidziany jest drugi kardynał brazylijski. Miałby nim być arcybiskup z Bahia Dom Augusto Alvaro da Silva. Ponadto Argentyna i Chile mają otrzymać po jednej godności kardynalskiej.

— —

BÓJKĄ SENATORÓW. Dnia 17-go maja w gmachu kongresowym przyszło do walki na pięści między eksministrem Miguel Calmon a Antonio Monia z Bahia. Chodziło o różnice zdań w sprawie ustawy o dezerterach wojskowych.

Rio Grande do Sul.

ŹRÓDŁO MINERALNE w Passo Fundo koło Pinheirinhos zostało odkryte. Po zbadaniu okazało się, że ma własności lecznicze.

BANDYCI W ERECHIM. Od dłuższego czasu grasuje tu banda rozbójników rabując i mordując samotnych kolonistów. Na szczęście przybył tu już oddział 1-ego pułku kawalerji pod dowództwem rotmistrza Scherera, by położyć kres rozbojom. 1-go maja stoczyli bandyci godzinną potyczkę z wojskiem nad rzeką Erechim przyczem dwóch rabusiów zostało rannych.

— —

PORTO ALEGRE 15-go maja. Pan prezydent Getulio Vargas w memorjale wydawanym do rządu oświadczył że żadne terytorjum nie może być podniesione do rzędu municipjum, jeżeli nie przewiduje 250 kontów dochodu.

Ze świata.

Włochy.

MIASTO WATYKAN, 16 go maja. — Gubernatorem miasta został zamianowany komandor Serafini. Z początkiem czerwca pojawią się pierwsze znaczki watykańskie, będą w 15 różnych odmianach wartościowych.

Francja.

WYSTAWA ZNACZKÓW POCZTOWYCH w Havre rozpoczęła się 18-go maja. Angielski zbieracz wystawił swój zbiór, w którym znajduje się biały kruk, znaczek o wartości 10.000 funtów szterlingów.

Anglja.

«PACYFIZM LLOYD JORGA». Na zebraniu feministek w Albert Hall w Londynie, Lloyd Jorge, stary partji liberalnej w obecności 30-stu słuchaczy rozmawiając szeroko o aktualnych kwestjach, jak o rozbrojeniu, o układach i stanowisku kobiety wobec wojny i pokoju rzekł:

Posiadamy straszniejsze wojsko niż przedtem, potężną flotę gotową w każdej chwili rozbić przeciwnika, flotyle powietrzne, daleko lepsze niż przed 1914 rokiem.

Wydajemy miljard funtów szterlingów na obsługę świątyni pokoju, ale także 140 milionów na wydatki świątyni wojny.

Zawieramy układy, traktaty i różne konwencje pod bagnetami i zdaje się, że daremnie jeżdżą do Genewy ministrowie na długie gadanie o pokoju, bo z powrotem do swych kraji projektują po 5 krążowników.

Odnośnie zaś do bezrobocia wypowiedział się następująco: Zaciągamy 9 miliardów pożyczki na wojnę — bo nie chcemy wydać 200 milionów potrzebnych na dzieło pokoju.

Rosja.

BANDYTYZM. W Kijowie skazano 13 bandytów na śmierć a 35 na ciężkie kary. Banda ta była już od 8 lat postrachem okolicy i ma przeszło 300 rabunków i mordów na sumieniu.

Niemcy.

CUKIER Z DRZEWA. W Szczecinie ma powstać już druga fabryka, która wytwarzać będzie dziennie 600 do 700 ton cukru z drzewa. W Anglji zawiązała się nawet osobna spółka przemysłowa dla fabrykacji drzewnego cukru.

—o—

Telegram z 15-go maja z Paryża donosi że na statku niemieckim «Cap Arcona» 3 dni przed Lizboną wybuchło zapalenie gardła (langina) którego ofiarą padło 200 osób — Inni czuli się trochę dotknięci.

— —

ZEPPELIN. Donoszą z Berlina, że sterowiec «Zeppelin» w drodze do Ameryki musiał lądować koło Toulon we Francji z powodu zepsucia się kilku silników. Nowe motory mają być przysłane czemprędzej z Niemiec, aby statek powietrzny mógł wyruszyć w dalszą drogę przez Atlantyk. Telegram z 20-go maja z Friedrichshafen donosi, że przesyłają Zeppelinowi 4 nowe motory.

— —

Berlin, 16 go maja. — Niemiecki Reuhstag zatwierdził projekt nowej pożyczki na 500 milionów marek.

Senat hamburski głosował dziś za połączeniem się Hamburga z Prusami.

Kanada.

WYNALAZEK. Odkryto nowy materjał wybuchowy, który swoją siłą przewyższa wszystkie dotychczas znane. Rząd trzyma go w ścisłej tajemnicy.

Danja.

Kopenhaga 16-go maja. — Telegram donosi, że wczoraj wyruszyła na statku norwegskim «Heiman» a dziś nazwanym «Sucal», nowa ekspedycja włoska pod wodzą Albertiniego do Bergen celem odnalezienia zagubionych podróżników na nieszczęśliwym sterowcu Italia.

Ekspedycja posiada wiele psów umyślnie sprowadzonych z Grenlandji, które mają służyć do ciągnienia sanek, nadto jest wyposażona we wiele aparatów radio telegraficznych o długich falach jako też i w sanki.

Persja.

Z Teheranu donoszą, że w prowincji Khorasan trzęsienie ziemi zniszczyło około 100 wsi, 2000 osób umarło a drugie tyleż jest zranionych. Całe żniwo zostało zniszczone, sytuacja jest bardzo krytyczna. Rosyjski Czerwony Krzyż wysłał na miejsce klęski oddział ratunkowy.

St. Zjednoczone

Nowy Jork, 20 go maja. Towarzystwo Pan-American Airways ogłasza, że w przeciągu 6 miesięcy zaprowadzi na wschodnich brzegach Ameryki pocztę powietrzną i ruch pasażerski. Podróż z Miami do Buenos Aires będzie trwała 80 godzin.

Waszyngton, 18-go maja. Senator Steck wystąpił w projektem aby liczbę wszystkich emigrantów ograniczyć do 100 tysięcy to jest zmniejszyć ją o jedną trzecią od dawniejszej cyfry.

OLBRZYMIE NIESZCZĘŚCIE. W Cleveland, w szpitalu tamtejszym powstała eksplozja. Wybuch nastąpił w sali naświetlań i spowodował rozbicie naczyń z preparatami i gazami wreszcie wzniecił pożar. Jakiś nieznany gaz począł się rozchodzić po salach i korytarzach; siła jego trująca była tak wielka, że na miejscu padło 90 osób. Reszta 36 osób zmarło w chwilę później. Według orzeczeń chemików, gaz ten zagadkowy, który w przeciągu kilku minut sprawił takie żniwo śmierci, ma być podobny do fosgenu, używanego podczas światowej wojny albo do gazu bromowego.

— —

364 STATKÓW UMKNĘŁO. Z zatoki St. Clairo niedaleko Detroit zniknęło w nocy 364 statków służących do szmuglowania alkoholu z Kanady do Stanów Zjednoczonych. Statki te były uwięzione przez policję amerykańską w okresie ostatnich 16 miesięcy. Sprytni szmuglerzy zdołali je teraz wykraść zostawiając «na pamiątkę» jeden tylko okręt na kotwicy.

POKŁADY ZŁOTA NA FILIPINACH.

Donoszą z Nowego Jorku, iż kilku robotników, którzy byli zatrudnieni przy budowie kanału wodnego w Manilla na Filipinach odkryło złoże złota długości 3 tysiące metrów.

Wartość tych pokładów oceniona jest na blisko 20 miljonów dolarów.

Firmy zainteresowane mają przystąpić w najbliższym czasie do pracy nad wydobyciem złota.

CHILE, PERU, BOLIWJA

SPÓR O TACNA I ARICA został uregulowany w ten sposób, że Peru otrzymało północną część Tacna, Chile zaś zatrzymało większą południową Arica z linją Kolejową Arica Lima.

Pokłady siarki w Tancora należą do Chile. Ponieważ Peru wyszło gorzej przy tym podziale, przeto dostaje od Chile koncesje specjalne, mianowicie: część portu wolnego w zatoce Arica, budynki celne i stację kolejową tamże na koszt chilijski, sześć miljonów dolarów, wszystkie urządzenia dawniejszego chilijskiego urzędu na terytorjum północnej Tacna.

Lecz Boliwja protestuje, gdyż domaga się wolnego dostępu do morza właśnie na tem terytorjum.

Chiny

TRZYSTU LUDZI ZGINĘŁO W PŁOMIENIACH.

Londyn, 9 go kwietnia. — Na jednem z przedmieść Szanghaju wybuchł pożar, który szerzył się z taką gwałtowną szybkością w domach drewnianych i barakach, że ofiarą szalejącego żywiołu padło około 300 ludzi. Do opanowania pożaru oprócz straży wezwano wojska chińskie.

Węgry.

PROTEST ŻYDÓW WĘGIERSKICH PRZECIWKO PRZEŚLADOWANIU KATOLIKÓW W MEKSYKU I ROSJI.

W dniach 13, 14 i 15 marca r. b. Żydzi węgierscy odbyli w Budapeszcie swój zwykły kongres krajowy, który obradował nad wewnętrznemi sprawami żydostwa. Otwarcia kongresu dokonał baron Adolf Kohner, który w mowie swojej dał wyraz radości z powodu zawartego porozumienia między Watykanem i Kwirynałem, a następnie zaprotestował przeciwko prześladowaniu katolików w Meksyku i w Rosji w imię świętych ideałów wolności religji i wolności sumienia.

Nie wchodząc w pobudki, jakiemi kierowało się żydostwo węgierskie: czy uczyniło to ono z przekonania czy też z jakiegoś wyrachowania, stwierdzić trzeba koniecznie, że postępowanie katów bolszewickich bądź katów meksykańskich względem katolików wywołuje oburzenie w każdem sercu, w którem tli jeszcze bodajby najmniejsza iskierka szlachetności.

»OŚWIATA« ma na składzie większą ilość broszur: **»Św. Teresa** od Dzieciątka Jezus« z Nowenną — i 5 obrazkami w cenie $500, tuzin 5$000.

Telegramy z Polski.

Warszawa, 17-go maja. Z Wilna telegrafują że 80 tysięcy osób jest zagrażonych głodem w województwie z powodu niesłychanej drożyzny artykułów żywnościowych. — Władze porobiły już wszystkie możliwie starania, aby dotkniętym klęską przyjść z pomocą, dla robotników postarały się o pracę.

Wilno, 17-go maja. — Donoszą że szofer który wiózł marszałka Piłsudskiego, zderzył się z drugim autem, marszałek wyszedł bez szwanku z wypadku.

Warszawa, 18-go maja. Otwarto uroczyście powszechną wystawę w Poznaniu p. predent przemawiając podniósł znaczenie wystawy.

Warszawa, 18-go maja. W okolicach Torunia spadł lotnik wojskowy, aparat połamał się w kawałki i zapalił się — pilot popaliwszy się, umarł.

Komunikat

Konsulat R. P. w Kurytybie komunikuje, że w myśl Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19-go grudnia 1928 r., — termin zgłaszania obligacyj 5 proc. Krótkoterminowej Pożyczki Państwowej w roku 1920, do wymiany na obligacje 5 proc. Pożyczki Konwersyjnej w złotych polskich, przedłuża się do dnia 31 grudnia 1929 r. —

Konsulat R. P. wzywa wszystkich właścicieli wspomnianych obligacyj (względnie świadectw tymczasowych od wpłaconych kwot na te obligacje), nie zgłoszonych do chwili obecnej do wymiany, aby przed dniem 31 grudnia 1929 roku, złożyli swe obligacje w Konsulacie R. P. w Kurytybie, — w celu dalszego ich przesłania do Urzędu Pożyczek Państwowych w Warszawie do zmiany na obligacje Pożyczki Konwersyjnej. = Zainteresowani, nadsyłając obligacje do Konsulatu R. P., winni załączyć 1$000 w znaczkach pocztowych, tytułem zwrotu kosztów przesłania obligacyj do Urzędu Pożyczek Państwowych w Warszawie.

Konsul R. P. **K. Downarowicz**

Związek Amatorów Sceny urządza **w Abranches** w Tow. Wiad. Jagiełły w niedzielę 26-go ma-a 1929 roku o godzinie 7-mej wieczorem wielkie przedstawienie pod tytułem

Wigilja św. Andrzeja

Sztuka ludowa w jednym akcie ze śpiewami i tańcami.

Po przedstawieniu wielki **Bal**, będzie przygrywać znakomity **Jaz-Band z Kurytyby**.

Poszukuje się familji ś. p. zmarłej **Józefy Lewandowskiej** w mieście São Paulo. Zmarła pochodziła z Kurytyby, zostawiła majątek.

Familja niech się zgłosi po bliższe informacje do Redakcji »Lud«.

Ziemia na sprzedaż na 5 lat spłaty, na spłaty miesięczne 35$000 w **São Paulo** w **Villa Stella**.

Informacji udziela się. — Rua Voluntarios da patria 68 — **Curityba**.

Adubo Paraná są najlepsze nawozy sztuczne.

PATRZ OGŁOSZENIE

gniótł pasażerów. Wszyscy ciężko ranni. Sekretarz węgierki Sarossy - Kapeler wkrótce zmarł.

Z Brazylji.

Publiczne urzędy są obowiązane przyjmować te noty i nie wolno ich z powrotem wypuszczać w obieg. Według wszelkiego prawdopodobieństwa już nie będzie przedłużenia, bo urzędy już je wymieniają.

—

Oryginalny projekt podaje pewien korespondent w Gazecie do Povo. Oto autor listu chce Kurytybę wyposażyć w port służący do lądowania hydroplanów, a to w ten sposób, że należy sztucznie zbudować nad brzegami Iguassú nad drogą prowadzącą do São José dos Pinhaes i połączyć je kanałem z rzeką. Stawy te mogłyby równocześnie służyć dla zlotów hydroplanów oraz i dla sztucznej hodowli ryb. W ten sposób Kurytyba stałaby się łatwiej przystępniejszą dla pasażerów odbywających podróż powietrzem, a miasto mogłoby mieć łatwiej ryby, o które nieraz tak trudno, a hodowcy mieliby wielkie korzyści. Myśl niezwykła, wartoby się nad nią zastanowić.

— —

JUBILEUSZ. Dnia 22-go maja przypada 25-cioletni jubileusz biskupi arcypasterza w São Paulo Dom Duarte Leopoldo e Silva. Czcigodny Jubilat znany nam jest dobrze z tych czasów, kiedy był jeszcze biskupem parańskim. W uroczystości wezmą udział wszyscy biskupi archidiecezji wraz z nuncjuszem papieskim Alojzym Masella. W dniu tak uroczystym zasyła Redakcja nasza Ekscellencji - Jubilatowi najserdeczniejsze życzenia «Ad multos annos».

Parana.

NAPAD. W Itapará wpadło kilku bandytów z karabinami do składu kupca rusina Semka Pecucha. Niewiele jednakże zdążyli spiądrować, gdyż sąsiedzi przyszli z pomocą. Kupiec jest ranny w nogę. Bandyci zbiegli.

Rio de Janeiro.

NOWY POCIĄG LUKSUSOWY Cruzeiro do Sul na linji Rio – São Paulo został dnia 13-go maja uruchomiony. Wychodzi codzień z Rio, a drugi z São Paulo, rano o 9 godzinie, a za 14 godzin jest u celu. Zatrzymuje się na stacjach: Belem, Palmeiras, Barra do Pyrahy, Barra Manza, Rezende, Italiaya, Villa Queimada, Cachoeira, Cannas, Lorena, Guaratinquetá Tanbaté, Ceçapava, São José dos Campos, Jacarehy, Mogy das Cruzes, Norte. Cena przedziału na 2 łóżka wynosi 240$ i uprawnia do zabrania ze sobą jednej osoby dorosłej, dwojga dzieci wysokich do 1 metra, wreszcie 60 kg pakunku. Miejsce w wagonie klubowym kosztuje ponadto 10$ i zobowiązuje do brania posiłku. W tej cenie mieści się już bułka, kawa, mate, herbata, lód, ser, limonjada i t. d. Inne potrawy według karty płaci się osobno. Jedzenie podaje się na żądanie i w kabinach. Każdy przedział jest połączony telefonem z wagonem klubowym.

NOWY KARDYNAŁ? Chodzi pogłoska, że przewidziany jest drugi kardynał brazylijski. Miałby nim być arcybiskup z Bahia Dom Augusto Alvaro da Silva. Ponadto Argentyna i Chile mają otrzymać po jednej godności kardynalskiej.

— —

BÓJKĄ SENATORÓW. Dnia 17-go maja w gmachu kongresowym przyszło do walki na pięści między eksministrem Miguel Calmon a Antonio Monia z Bahia. Chodziło o różnice zdań w sprawie ustawy o dezerterach wojskowych.

Rio Grande do Sul.

ŹRÓDŁO MINERALNE w Passo Fundo koło Pinheirinhos zostało odkryte. Po zbadaniu okazało się, że ma własności lecznicze.

BANDYCI W ERECHIM. Od dłuższego czasu grasuje tu banda rozbójników rabując i mordując samotnych kolonistów. Na szczęście przybył tu już oddział 1-ego pułku kawalerji pod dowództwem rotmistrza Scherera, by położyć kres rozbojom. 1-go maja stoczyli bandyci godzinną potyczkę z wojskiem nad rzeką Erechim przyczem dwóch rabusiów zostało rannych.

— —

PORTO ALEGRE 15-go maja. Pan prezydent Getulio Vargas w memorjale wydawanym do rządu oświadczył że żadne terytorjum nie może być podniesione do rzędu municipjum, jeżeli nie przewiduje 250 kontów dochodu.

Ze świata.

Włochy.

MIASTO WATYKAN, 16 go maja. — Gubernatorem miasta został zamianowany komandor Serafini. Z początkiem czerwca pojawią się pierwsze znaczki watykańskie, będą w 15 różnych odmianach wartościowych.

Francja.

WYSTAWA ZNACZKÓW POCZTOWYCH w Havre rozpoczęła się 18-go maja. Angielski zbieracz wystawił swój zbiór, w którym znajduje się biały kruk, znaczek o wartości 10.000 funtów szterlingów.

Anglja.

«PACYFIZM LLOYD JORGA». Na zebraniu feministek w Albert Hall w Londynie, Lloyd Jorge, stary partji liberalnej w obecności 30-stu słuchaczy rozmawiając szeroko o aktualnych kwestjach, jak o rozbrojeniu, o układach i stanowisku kobiety wobec wojny i pokoju rzekł:

Posiadamy straszniejsze wojsko niż przedtem, potężną flotę, gotową w każdej chwili rozbić przeciwnika, flotyle powietrzne, daleko lepsze niż przed 1914 rokiem.

Wydajemy miljard funtów szterlingów na obsługę świątyni pokoju, ale także 140 milionów na wydatki świątyni wojny.

Zawieramy układy, traktaty i różne konwencje pod bagnetami i zdaje się, że daremnie jeżdżą do Genewy ministrowie na długie gadanie o pokoju, bo z powrotem do swych krajów projektują po 5 krążowników.

Odnośnie zaś do bezrobocia wypowiedział się następująco: Zaciągamy 9 miliardów pożyczki na wojnę — bo nie chcemy wydać 200 milionów potrzebnych na dzieło pokoju.

Rosja.

BANDYTYZM. W Kijowie skazano 13 bandytów na śmierć a 35 na ciężkie kary. Banda ta była już od 8 lat postrachem okolicy i ma przeszło 300 rabunków i mordów na sumieniu.

Niemcy.

CUKIER Z DRZEWA. W Szczecinie ma powstać już druga fabryka, która wytwarzać będzie dziennie 600 do 700 ton cukru z drzewa. W Anglji zawiązała się nawet osobna spółka przemysłowa dla fabrykacji drzewnego cukru.

—o—

Telegram z 15-go maja z Paryża donosi że na statku niemieckim «Cap Arcona» 3 dni przed Lizboną wybuchło zapalenie gardła (langina) którego ofiarą padło 200 osób — Inni czuli się trochę dotknięci.

— —

ZEPPELIN. Donoszą z Berlina, że sterowiec «Zeppelin» w drodze do Ameryki musiał lądować koło Toulon we Francji z powodu zepsucia się kilku silników. Nowe motory mają być przysłane czemprędzej z Niemiec, aby statek powietrzny mógł wyruszyć w dalszą drogę przez Atlantyk. Telegram z 20 go maja z Friedrichshafen donosi, że przesyłają Zeppelinowi 4 nowe motory.

— —

Berlin, 16 go maja. — Niemiecki Reuhstag zatwierdził projekt nowej pożyczki na 500 milionów marek.

Senat hamburski głosował dziś za połączeniem się Hamburga z Prusami.

Kanada.

WYNALAZEK. Odkryto nowy materjał wybuchowy, który swoją siłą przewyższa wszystkie dotychczas znane. Rząd trzyma go w ścisłej tajemnicy.

Danja.

Kopenhaga 16-go maja. — Telegram donosi, że wczoraj wyruszyła na statku norwegskim «Heiman» a dziś nazwanym «Sucal», nowa ekspedycja włoska pod wodzą Albertiniego do Bergen celem odnalezienia zagubionych podróżników na nieszczęśliwym sterowcu Italia.

Ekspedycja posiada wiele psów umyślnie sprowadzonych z Grenlandji, które mają służyć do ciągnienia sanek, nadto jest wyposażona we wiele aparatów radio telegraficznych o długich falach jako też i w sanki.

Persja.

Z Teheranu donoszą, że w prowincji Khorasan trzęsienie ziemi zniszczyło około 100 wsi, 2000 osób umarło a drugie tyleż jest zranionych. Całe żniwo zostało zniszczone, sytuacja jest bardzo krytyczna. Rosyjski Czerwony Krzyż wysłał na miejsce klęski oddział ratunkowy.

St. Zjednoczone

Nowy Jork, 20 go maja. Towarzystwo Pan-American Airways ogłasza, że w przeciągu 6 miesięcy zaprowadzi na wschodnich brzegach Ameryki pocztę powietrzną i ruch pasażerski. Podróż z Miami do Buenos Aires będzie trwała 80 godzin.

Waszyngton, 18-go maja. Senator Stock wystąpił w projektem aby liczbę wszystkich emigrantów ograniczyć do 100 tysięcy to jest zmniejszyć ją o jedną trzecią od dawniejszej cyfry.

OLBRZYMIE NIESZCZĘŚCIE. W Cleveland, w szpitalu tamtejszym powstała eksplozja. Wybuch nastąpił w sali nadświetlań i spowodował rozbicie naczyni z preparatami i gazami, wreszcie wzniecił pożar. Jakiś nieznany gaz począł się rozchodzić po salach i korytarzach; siła jego trująca była tak wielka, że na miejscu padło 90 osób. Reszta 36 osób zmarło w chwilę później. Według orzeczeń chemików, gaz ten zagadkowy, który w przeciągu kilku minut sprawił takie żniwo śmierci, ma być podobny do fosgenu, używanego podczas światowej wojny albo do gazu bromowego.

— —

364 STATKÓW UMKNĘŁO. Z zatoki St. Clairo niedaleko Detroit zniknęło w nocy 364 statków służących do szmuglowania alkoholu z Kanady do Stanów Zjednoczonych. Statki te były uwięzione przez policję amerykańską w okresie ostatnich 16 miesięcy. Sprytni szmuglerzy zdołali je teraz wykraść zostawiając «na pamiątkę» jeden tylko okręt na kotwicy.

POKŁADY ZŁOTA NA FILIPINACH.

Donoszą z Nowego Jorku, iż kilku robotników, którzy byli zatrudnieni przy budowie kanału wodnego w Manilla na Filipinach odkryło złoże złota długości 3 tysiące metrów.

Wartość tych pokładów oceniona jest na blisko 20 miljonów dolarów.

Firmy zainteresowane mają przystąpić w najbliższym czasie do pracy nad wydobyciem złota.

CHILE, PERU, BOLIWJA

SPÓR O TACNA I ARICA został uregulowany w ten sposób, że Peru otrzymało północną cześć Tacna, Chile zaś zatrzymało większą południową Arica z linją Kolejową Arica Lima.

Pokłady siarki w Tancora należą do Chile. Ponieważ Peru wyszło gorzej przy tym podziale, przeto dostaje od Chile koncesje specjalne, mianowicie: część portu wolnego w zatoce Arica, budynki celne i stację kolejową tamże na koszt chilijski, sześć miljonów dolarów, wszystkie urządzenia dawniejszego chilijskiego urzędu na terytorjum północnej Tacna.

Lecz Boliwja protestuje, gdyż domaga się wolnego dostępu do morza właśnie na tem terytorjum.

Chiny

TRZYSTU LUDZI ZGINĘŁO W PŁOMIENIACH.

Londyn, 9 go kwietnia. — Na jednem z przedmieść Szanghaju wybuchł pożar, który szerzył się z taką gwałtowną szybkością w domach drewnianych i barakach, że ofiarą szalejącego żywiołu padło około 300 ludzi. Do opanowania pożaru oprócz straży wezwano wojska chińskie.

Węgry.

PROTEST ŻYDÓW WĘGIERSKICH PRZECIWKO PRZEŚLADOWANIU KATOLIKÓW W MEKSYKU I ROSJI.

W dniach 13, 14 i 15 marca r. b. Żydzi węgierscy odbyli w Budapeszcie swój zwykły kongres krajowy, który obradował nad wewnętrznemi sprawami żydostwa. Otwarcia kongresu dokonał baron Adolf Kohner, który w mowie swojej dał wyraz radości z powodu zawartego porozumienia między Watykanem i Kwirynałem, a następnie zaprotestował przeciwko prześladowaniu katolików w Meksyku i w Rosji w imię świętych ideałów wolności religji i wolności sumienia.

Nie wchodząc w pobudki, jakiemi kierowało się żydostwo węgierskie: czy uczyniło to ono z przekonania czy też z jakiegoś wyrachowania, stwierdzić trzeba koniecznie, że postępowanie katów bolszewickich bądź katów meksykańskich względem katolików wywołuje oburzenie w każdem sercu, w którem tli jeszcze bodajby najmniejsza iskierka szlachetności.

»OŚWIATA« ma na składzie większą ilość broszur: **»Św. Teresa** od Dzieciątka Jezus« z Nowenną — i 5 obrazkami w cenie $500, tuzin 5$000.

Telegramy z Polski.

Warszawa, 17-go maja. Z Wilna telegrafują że 80 tysięcy osób jest zagrażonych głodem w województwie z powodu niesłychanej drożyzny artykułów żywnościowych. — Władze porobiły już wszystkie możliwie starania, aby dotkniętym klęską przyjść z pomocą, dla robotników postarały się o pracę.

Wilno, 17-go maja. — Donoszą że szofer który wiózł marszałka Piłsudskiego, zderzył się z drugim autem, marszałek wyszedł bez szwanku z wypadku.

Warszawa, 18-go maja. Otwarto uroczyście powszechną wystawę w Poznaniu p. prezydent przemawiając podniósł znaczenie wystawy.

Warszawa, 18-go maja. W okolicach Torunia spadł lotnik wojskowy, aparat połamał się w kawałki i zapalił się — pilot popaliwszy się, umarł.

Komunikat

Konsulat R. P. w Kurytybie komunikuje, że w myśl Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19-go grudnia 1928 r., — termin zgłaszania obligacyj 5 proc. Krótkoterminowej Pożyczki Państwowej w roku 1920, do wymiany na obligacje 5 proc. Pożyczki Konwersyjnej w złotych polskich, przedłuża się do dnia 31 grudnia 1929 r. —

Konsulat R. P. wzywa wszystkich właścicieli wspomnianych obligacyj (względnie świadectw tymczasowych od wpłaconych kwot na te obligacje), nie zgłoszonych do chwili obecnej do wymiany, aby przed dniem 31 grudnia 1929 roku, złożyli swe obligacje w Konsulacie R. P. w Kurytybie, — w celu dalszego ich przesłania do Urzędu Pożyczek Państwowych w Warszawie do zmiany na obligacje Pożyczki Konwersyjnej. = Zainteresowani, nadsyłając obligacje do Konsulatu R. P., winni załączyć 1$000 w znaczkach pocztowych, tytułem zwrotu kosztów przesłania obligacyj do Urzędu Pożyczek Państwowych w Warszawie.

Konsul R. P. **K. Downarowicz**

Związek Amatorów Sceny urządza **w Abranches** w Tow. Wiad. Jagiełły w niedzielę 26-go ma-a 1929 roku o godzinie 7-mej wieczorem wielkie przedstawienie pod tytułem

Wigilja św. Andrzeja

Sztuka ludowa w jednym akcie ze śpiewami i tańcami.

Po przedstawieniu wielki **Bal**, będzie przygrywać znakomity **Jaz-Band z Kurytyby**.

Poszukuje się familji ś. p. zmarłej **Józefy Lewandowskiej** w mieście São Paulo. Zmarła pochodziła z Kurytyby, zostawiła majątek.

Familja niech się zgłosi po bliższe informacje do Redakcji »Lud«.

Ziemia na sprzedaż na 5 lat spłaty, na spłaty miesięczne 35$000 w **São Paulo** w **Villa Stella**.

Informacji udziela się. — Rua Voluntarios da patria 68 — **Curityba**.

Adubo Paraná są najlepsze nawozy sztuczne.

PATRZ OGŁOSZENIE

Koloniści
DOŚWIADCZENI W ROLNICTWIE UŻYWAJĄ TYLKO MASZYN OD FIRMY:

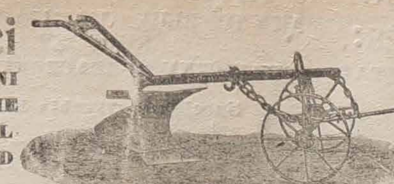

Casa Hackradt

CURITYBA, Rua 15 de Novembro 96.

CAIXA POSTAL 420

Szanowni Rolnicy!

Nie oszukujcie się sami! Zanim kupicie inne nawozy sztuczne, dobrze będzie dla Was zaznajomić się z wynikiem mąki kostnej z marką **„Adubo Parana“**. Zapytajcie się o wyniki Waszych sąsiadów lub Towarzystwo Rolnicze w Abranches. Wszyscy Wam potwierdzą znakomitą jakość a zatem wysoką wartość naszych nawozów.

Miejsce sprzedaży w Kurytybie:

IRMÃOS BOZI — Rua Marechal Floriano Peixoto 377;
ALEKSANDER MAJEWSKI — Praça Coronel Eneas 4 (dawniejsza Praça da Ordem);
PEDRO DEMETERGO & Cia. — Praça Tiradentes 15 (Cafe Globo;
JÓZEF SYSAK — Praça Zacharias 112;
MAX MUELLER — Avenida Candido de Abreu, róg ulicy Itararé

Fabryka Nawozów Sztucznych

ALBANO BOUTIN & Cia.

São Lourenço — przedłużenie ul. Assunguy

BIURO I DEPOZYT: **BOULEVARD CAPANEMA 155** —
CAIXA POSTAL 332 — TELEFON 226 i 1345.
Curityba — Parana

Mamy zawsze na składzie ZAGRANICZNE NAWOZY SZTUCZNE. JESTEŚMY POD AGENTAMI SALETRY CHILIJSKIEJ.

POLSKA LECZNICA.
Dra med. Antoniego Mączewskiego lekarza — chirurga — ginekologa dyplonowanego przez Fakultd Medyczny Uniw. w Zurich.
Rezydencja: kolonja Guarany — Commendaby w domu własnym. Leczenie chorych wewnętrznie, chirurgicznie, wenerycznie, z cierpieniami oczu, uszów, gardła, skóry, nerwów, oraz kobiety i dzieci.
Operacje, Porody, Elektryzacja Porady z hygjeny dziecięcej, Wyjazdy na wezwania do chorych na linje.

OKAZJA!
Sprzedam tanio łóżko żelazne z materacem i piękne lustro.
Rua Visconde Rio Branco 182.
Stanisław Radomański.

Potrzeba zaraz chłopca do zakładu Fryzjerskiego.
Rua Ebano Pereira 41.

DO WYNAJĘCIA!
Śliczny pokój dla starszego pana, lub dwóch, albo dla małżeństwa bezdzietnego.
Rua Benjamin Constante N. 220 w bliskości Rua 15.

Nauka i Metoda.

Firmy wychwalają **Metodę Buchalterji** Rodaka **Eliasza Metynowskiego**. W szkole Handlowej w tak zwanej **Instituto Technico Commercial** pod dyrekcją Profesora **Eliasza Metynowskiego** można się łatwo, i to w krótkim czasie, nauczyć **Buchalterji** z którą może dyplomowany pokazać się w świecie.
W Szkole tej uczą się przeważnie ci, którzy nietylko, że chcą pokazać w świecie dyplomy ale przedewszystkiem **zdolność buchalteryjną**.
Jeśli chcesz się nauczyć buchalterji, to udaj się do **Instituto Technico Commercial** — Rua Commendador Araujo 276 — **Curityba**.
W szkole tej istnieje **Internat**. Mówi się i po polsku.

UWAGA!
Panowie fryzjerzy i kupcy! Sprzedam fryzjernię z trzema pokojami i kuchnię, całość lub połowę. Lokal nadaje się na wszelkie przedsiębiorstwa. Powód na miejscu.
Rua Ebano Pereira N 41.

POTRZEBA ZARAZ ZECERA
Livraria Mundial — Rua 15 de Novembro 52 — Curityba.

DLA PODRÓŻNYCH.
Podróżujący mogą mieć tani i dobry wikt w **Hotelu** przy ul. **João Negrão** nr. 774 obok Stacji przy moście żelaznym. Piękne i wygodne pokoje kuchnia doskonała. W każdym czasie ciepłe i zimne potrawy. W tym domu są do nabycia różne zabawki oraz przedmioty nadające się na prezenty, które można nabyć bardzo tanio, dlatego, że je likwiduje.

DR. J. VIEIRA DE ALENCAR
Praktykował w paryskich berlińskich szpitalach. Klinika Chirurgiczna. Leczy choroby kobiece i drogi moczowe. -- **Diathermia i Raios Ultra — Violeta.**
Konsultorjum: Rua 15 de Novembro 47 - 2 piętro (Palacio do Commercio) — Telefon, 1162 — od 10 11 i od 3 - 5.
Rez. Avenida Iguassu 105 — Telefon 1023.

ROLNICY!
Potrzeba zaraz 2 familji lub robotników do pracy na roli na fazendzie znajdującej się w **Barra Bonita** w północnej Paranie.
Informacji udziela: J. Lucca — Rua Pedro Ivo 24 — (Garage Moderna) **Curityba**.

Klinika Chirurgiczna

RUA AQUIDABAM N. 66.
Telefon N. 448.
Chorych zamiejscowych przyjmuje się na stały pobyt. Nowy aparat Roetgena (Raio—X). Specjalność: choroby chirurgiczne, kobiece i dróg moczowych.
Dr. Antoni Rydygier

Chargeurs Reunis
i
Sud Atlantique

Bezpośrednia komunikacja z portem polskim Gdynia

Luksusowe statki »LUTETIA« i »MASSILIA« **w 9 dni do** Europy.

Doskonale zorganizowane pośrednictwo przy sprowadzaniu rodzin ze wszystkich miast Europy tak zwane **bilety de** Chamada.

PRZEDSTAWICIEL NA PARANĘ:
P. TEOFIL G. VIDAL
RUA 15 DE NOVEMBRO N. 115.

AGENCI FIRMY:
Ladislau Bukowski, **Ponta Grossa** — Parana — **Praça Barão** de Guaraúna N 4 — Caixa postal 174.
João Szkleniarz — **Prudentopolis—Parana—Praça 15 de Novembro 4.**
Albin Piotrowski — **Ivahy** — Parana.
Ludovico Hawryluk — **Iraty** — Paraná.
Stanislau Gluszczyński — **Marechal Mallet** — **Parana.**
João Zawadzki & Cia — **Fluviopolis** — Paraná,
Wł. Kacprzak — **Rio Claro** Paraná.
Kółko Rolnicze, adres Ks. Zdziebło — **São Matheus** — **Paraná**
Francisco Pasternak — **Itayopolis** — **Alto Paraguassú** — Estado Santa Catharina.

Baczność! CASA FELICIDADE

W tych dniach został otwarty skład **CASA FELICIDADE** — Rua São Francisco 14 róg Riachuelo, w którym sprzedaje się towary po cenach zakupna w ciągu 2 miesięcy, celem zjednania sobie klientele.
Otóż kto chce nabyć tanio **ubrania gotowe, czapki, kapelusze, bieliznę, parasole**, niech korzysta.

Casa Felicidade

SPECJALNE TOWARY DLA KOLONISTÓW.
Rua São Francisco 14 róg Riachuelo — Curityba.
MÓWI SIĘ PO POLSKU.

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich, wiedeńskich i paryskich szpitalach.
Praktyka ogólna.
Leczy specjalnie choroby skórne, weneryczne, pęcherza i włosów.
Klinika dla dzieci. — Leczy Żylaki oraz rany na nogach bez operacji.
Leczy sztucznemi promieniami Diatermia
Konsultorjum i rezydencja:
Rua 15 de Novembro 5. Przyjmuje od 10 do 12 i od godz. 4-ej do 6-ej.
Rez: Rua C. Araujo 970 — Telefon 424

ELIXIR 914

i pastylki 914.

Kilkudniowe zażywanie: 1) **Czyści krew,** 2) Sprowadza zanik pryszczów, **plam,** swędzenia ran i t. p. 3) **Usuwa reumatyzm,** ból głowy i gości. 4) **Usuwa objawy** syfilityczne. 5) Wzmacnia trawienie.
Elixir 914 nie atakuje żołądka jest najlepszym środkiem **czyszczącym krew,** uznanym przez okulistów i **lekarzy chorób syfilitycznych.**
Dozwolony przez Urząd Zdrowia **D. N** S. Paulo N 26 z 21 2 -1916

Sport na Wystawie w Poznaniu.

W związku z Wystawą w Poznaniu, której otwarcie winno było nastąpić dnia 16-go maja 1929 r. — organizuje się cały szereg imprez sportowych. Oto ich szczegółowy rozkład, z którym zaznajamiamy naszych czytelników — aby podkreślić, jaką wagę przywiązuje Państwo Polskie do wychowania fizycznego i zdrowia swych obywateli:

19, 21, 25, 25, 27, czerwca — Konkursy Hipiczne Krajowe. 23, 24, 25, 28, września — Główne Zawody Konne Armji.

Polo, gry i mecze klubowe i towarzyskie 15, 18, 24, 29, 31, maja. 3, 5, 7, 8 10, 12, 14 15, 17, 26, czerwca; 2, 3, 4, 11, 25, 27, lipca; 6, 7, 8, 9, 10, sierpnia; 12, 14, 16, 17, 18, i 27 września. Międzynarodowy Tydzień Gier w Polo: 15, 16, 17, 18, 19, 20, i 21, lipca. Pokazy i premjowanie koni do polo (Polo Poni Shov) 25 lipca i 22 września. Licytacja koni do polo 27-go lipca i 27-go września. Hockey na trawie Poznań — Gdańsk 26 (V. Polska — Czechosłowacja 2 go lipca:

Motocyklizm: Wyścigi międzynarodowe 11-go sierpnia.

Piłka nożna: Mecz Międzypaństwowy 4-go sierpnia. Mecze krajowe 2-go czerwca i 14-go lipca Mecz wojskowy międzypaństwowy 15-go sierpnia.

Lekka atletyka: Zawody Międzypaństwowe 7 i 8 go września. m 5-ciobój nowoczesny. Holandja — Polska 23 24-go sierpnia. Zawody Międzypaństwowe Szkół Wojskowych 17 i 18-go sierpnia. Mistrzostwa Lekkoatl. Armji 13 i 14-go sierpnia.

Automobilizm: Raid gwiaździsty do Poznania 27-go lipca. Wyścigi Międzynarodowe 28 go lipca. Gymkhana i Corso 1-go września.

Pływactwo: Zawody długodystancowe 14-go lipca. Trójmecz Międzypaństwowy 21-go lipca. Zawody — Polska — Belgja 25 sierpnia. Szermierka Międzynarodowa zawody szablowe 1-go sierpnia. —

KORESPONDENCJE.

SÃO MATHEUS, 6 maja 1929

Koło Młodzieży im. Stefana Żeromskiego w kolonji Cachoeira pod Mateuszem obchodziło w dniu 4-ym maja uroczyste odsłonięcie portretu swego patrona w pierwszą rocznicę założenia »Koła«. Uroczystość ta, na którą zostałem zaproszony jeszcze w marcu, była połączona z obchodem rocznicy Konstytucji 3-go Maja.

Prezes Towarzystwa im. Bolesława Chrobrego, p. Adam Janowski, zagaił obchód, dziękując Kołu Młodzieży za gorliwą i owocną współpracę z Towarzystwem, poczem młodzież odśpiewała »Rotę« i »Witaj majowa jutrzenko«. Następnie niżej podpisany wygłosił odczyt o Żeromskim, podczas którego nastąpiło uroczyste odsłonięcie portretu Mistrza »Młodej Polski«. Po odczytaniu urywków z »Popiołów«, ilustrujących siłę napięcia tragicznego i piękno języka Żeromskiego, mistrza prozy polskiej, p. Józef Bieszczad, nauczyciel, zdał sprawozdanie z działalności »Koła«, które bardzo dobrze rozwija się. Po roku działalności posiada ono 33 członków i członkin, urządziło 5 przedstawień w Cachoeirze, jedno w Mateuszu i 2 zabawy taneczne. Połowę zysku z przedstawień i zabaw »Koło« przeznacza na dochód szkoły, z czego szkoła im. Bol. Chrobrego uzyskała dotychczas 245$500.

Ze swoich funduszów »Koło« zakupiło bibljoteczkę ruchomą za 120$000 i bibljoteczkę dla dzieci za 20$000, piękny portret Stefana Żeromskiego który kosztował z ramami 70$000, jak również tuzin krzeseł. Obecnie »Koło« posiada 360$000 gotówki i zamierza przystąpić w porozumieniu z Towarzystwem do powiększenia sceny.

Taki jest piękny i godny naśladowania roczny dorobek działalności Koła Młodzieży im. Stefana Żeromskiego w Cachoeirze.

Po odczytaniu tego sprawozdania nastąpiła druga część programu: Pan J. Bieszczad odczytał z »Naszej Szkoły« — »O Konstytucji 3-go Maja 1791 roku«, poczem wysłuchaliśmy pięknych deklamacyj członkin »Koła« i śpiewu chóru »Koła« a na zakończenie odegrano »Dziesiąty Pawilon«. Poczem odbyła się zabawa taneczna.

P. Konstanty Lech nadesłał »Kołu« list z życzeniami owocnej pracy i podarował mu dwie książki.

Na dzień 5-go maja zostałem zaproszony na obchód Konstytucji 3-go Maja do Tres Barras i równocześnie do Mateusza. W dniu tym nie było żadnej komunikacji z Mateusza do Tres Barras, więc zostałem się w Mateuszu.

O godzinie 3-ej po popołudniu w dużej sali Towarzystwa im. Kazimierza Pułaskiego p. Walenty Samsonowski wiceprezes Towarzystwa, zagaił obchód rocznicy Konstytucji Majowej, dzieci szkolne odśpiewały hymny polski i brazylijski, »Witaj majowa jutrzenko i inne pieśni, potem dobrze deklamowały wiersze o tym dniu uroczystym dla każdego Polaka, Pan Tadeusz Rolek, nauczyciel, odczytał z »Naszej Szkoły« umiejętnie ułożony »Odczyt o Konstytucji 3 go Maja 1791 roku«.

Następnie przedstawiłem zebranym, jak Polska odbudowywała się w ciągu dziesięciu lat swej Niepodległości i omówiłem obecną sytuację w Polsce.

Obchód zakończono okrzykami na cześć Polski, Brazylji, Marszałka Piłsudskiego i prezydentów Polski i Brazylji.

Wieczorem odbyła się zabawa taneczna. Wszyscy bawili się dobrze. Mile spędziłem kilka godzin na zabawie w gronie gościnnych Mateuszaków.

Konrad Jeziorowski.

IVAHY 11 — V — 1929.

Niniejszem proszę o ogłoszenie korespodencji z Towarzystwa »Siejba« w Ivahy.

Przez dłuższy czas nie było wzmianki o tut. T-wie, dlatego chciałbym podzielić się z wiadomościami o życiu i działalności Towarzystwa.

Prawda, że szkoła w tut. T-wie była prowadzona prawie do N. Roku, po Nowym Roku była przerwa, bo dopiero od 1-go kwietnia r. b. na nowo egzystuje, a w miesiąc 5-go maja 1929 roku urządzono obchód 3-go maja z 1791 r. jednakże dzieci wywiązały się bardzo dobrze ze swego zadania, mówiąc głośno wyraźnie, jako również dobrze śpiewały.

Po nabożeństwie wszyscy wraz z dziećmi szkolnemi wyruszyły z śpiewem narodowym do T-wa ze sztandarami Polskim i Brazylijskim gdzie dzieci odśpiewały pieśni narodowe, potem odbył się leilão, loterja fantowa na cel szkol ny. Wieczorem o godzinie 7/8 odbyły się śpiewy, odczyt, deklamacje z dziećmi starszymi i 2 przedstawienia. I. »Jak Marcinek włazł na słońce« po portugalsku, II. »Napad bandytów« po polsku, a po przedstawieniu bal gdzie wesoło i ochoczo bawiono się do 1 po północy. Publiczność polska jak brazylijska była bardzo ucieszona i zadowolona z całej uroczystości.

Należy tu też nadmienić ofiarność niektórych członków jak np. p. Kazimierz Piotrowski ofiarował najwięcej na leilão Ks. proboszcz Kania, Jan Solarewicz, Antoni Chociej płacą najwyższą cenę szkolną żeby pokryć brak gotówki by szkoła mogła egzystować.

Potrzeba nato wielkiego zrozumienia żeby to wszyscy mogli zrozumieć co to jest szkoła i nauka dla swych dzieci.

Potrzeba nam Szanowni Rodacy jedności i pracy, w jedności jest siła, razem wszystko zrobimy, pojedyńczo niezgodą budują, nie zgodą rujnują, trzymajmy się tego staropolskiego przysłowia.

Jednakże w tutejszym T-wie zaczynamy pracować i owoc tej pracy jakiś zbierzem w przyszłości tylko potrzeba więcej ducha.

W. Michałowski

FELICJANOWO, 3 — 5 — 1929 r.

Już od kilku tygodni Ks. K. Zajkowski ogłosił, że w tym roku wielką uroczystością miał być uczczony dzień trzeci Maja. Gdy nareszcie zawitała majowa jutrzenka, gromadami dziatwa, nietylko ucząca się w naszej szkole powszechnej przy Towarzystwie Postęp i kolonialnem, ale i z linij, dążyła na obchód. Po uroczystem nabożeństwie i kazaniu wygłoszonem przez tegoż Ks. proboszcza o znaczeniu dnia tego, zagrała muzyka przy kościele. Pojawił się orszak z chorągwiami prowadzony przez p. Gabriela Stelmaszczyka. Pośrodku był sztandar Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej i po bokach chorągwie polska i brazylijska. Pan Karol Muszyński majster naszej muzyki i śpiewu z dziatwą i młodzieżą Związku, wykonał hymny i pieśni narodowe zasługując na częste oklaski. Mowy patrjotyczne były wygłoszone przez Ks. K. Zajkowskiego, pana Stanisława Bujnowskiego, p. Franciszka Kocha i p. Józefa Mygę. Dziesięcioro dzieci piątej klasy deklamowało dobrane poezje.

Rodzice cieszyli się niezmiernie że ich dzieci już są zdolne i do grania i do śpiewania i do mówienia odważnie do tak licznie zebranego ludu. W końcu było zdjęcie fotograficzne. Miała być też i gimnastyka szkolna ale z przyczyny już późnej godziny została odłożona na inny dzień. Szkoła powszechna i Związek młodzieży uczy nietylko swoich ale i obcych, jak potrzeba obchodzić dni narodowe. **Franciszek Kulczyński.**

Vallões, Sta Catharina. — Na zebraniu rodaków w liczbie 41 osób, dnia 21-go kwietnia zawiązało się »Towarzystwo Oświatowo-Rolnicze« dzięki inicjatywie p. Jana Kropielnickiego. Do zarządu weszli: Jerzy Juraszek prezes, Jan Kropielnicki wiceprezes Leon Nowak skarbnik, Bartłomiej Niedźwiecki sekretarz, Ludwik Jankowski bibljotekarz, Feliks Kszesiński i Konstanty Niedźwiecki radcy, do komisji zaś rewizyjnej: Jan Ulandowski, Franciszek Erasmus, Leon Kowalczykowski.

Rodacy! Kto zna Kazimierza Różańskiego, który swego czasu posiadał zakład fotogr. »Kościuszko Studjum«, oraz Cukiernię z Kilińskim w Chicago, a w Zaborze Pruskim fabrykę maszyn rolniczych a w Pruszczu hotel »Zamek Pruszcz«, w Warszawie skład Perfumerji i Damsko-męski Salon Fryzjerski, a obecnie posiada **Zakład Fryzjerski** przy ul. **Ebano Pereira 41** — Kurityba. W nadziei, że W. Rodacy życzliwie popierać będą mój zakład i w oczekiwaniu łaskawych odwiedzin, pozostaję.

Z wysokim poważaniem
Kazimierz Różański.

Koloniści

DOŚWIADCZENI W ROLNICTWIE UŻYWAJĄ TYLKO MASZYN OD FIRMY:

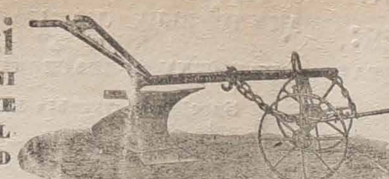

Casa Hackradt

CURITYBA, Rua 15 de Novembro 96.

CAIXA POSTAL 420

Szanowni Rolnicy!

Nie oszukujcie się sami! Zanim kupicie inne nawozy sztuczne, dobrze będzie dla Was zaznajomić się z wynikiem mąki kostnej z marką **„Adubo Parana“.** Zapytajcie się o wyniki Waszych sąsiadów lub Towarzystwo Rolnicze w Abranches. Wszyscy Wam potwierdzą znakomitą jakość, a zatem wysoką wartość naszych nawozów.

Miejsce sprzedaży w Kurytybie:

IRMÃOS BOZI — Rua Marechal Floriano Peixoto 377;
ALEKSANDER MAJEWSKI — Praça Coronel Eneas 4 (dawniejsza Praça da Ordem);
PEDRO DEMETERGO & Cia. — Praça Tiradentes 15 (Cafe Globo;
JÓZEF SYSAK — Praça Zacharias 112;
MAX MUELLER — Avenida Candido de Abreu, róg ulicy Itararé

Fabryka Nawozów Sztucznych

ALBANO BOUTIN & Cia.

São Lourenço — przedłużenie ul. Assunguy

BIURO I DEPOZYT: **BOULEVARD CAPANEMA 155** —
CAIXA POSTAL 332 — TELEFON 226 i 1345.
Curityba — Parana

Mamy zawsze na składzie ZAGRANICZNE NAWOZY SZTUCZNE. JESTEŚMY POD AGENTAMI SALETRY CHILIJSKIEJ.

POLSKA LECZNICA.

Dra med. Antoniego Mączewskiego lekarza — chirurgo — ginekologa dyplonowanego przez Fakultd Medyczny Uniw. w Zurich.

Rezydencja: kolonja Guarany — Commendaby w domu własnym. Leczenie chorych wewnętrznie, chirurgicznie, weneryczne, z cierpieniami oczu, uszów, gardła, skóry, nerwów, oraz kobiety i dzieci.

Operacje, Porody, Elektryzacja Porady z hygjeny dziecięcej, Wyjazdy na wezwanie do chorych na linje.

OKAZJA!

Sprzedam tanio łożko żelazne z materacem i piękne lustro.

Rua Visconde Rio Branco 182.

Stanisław Radomański.

Potrzeba zaraz chłopca do zakładu Fryzjerskiego.

Rua Ebano Pereira 41.

DO WYNAJĘCIA!

Śliczny pokój dla starszego pana, lub dwóch, albo dla małżeństwa bezdzietnego.

Rua Benjamin Constante N. 220. w bliskości Rua 15.

Nauka i Metoda.

Firmy wychwalają **Metodę Buchalterji** Rodaka **Eliasza Metynowskiego**. W szkole Handlowej w tak zwanej **Instituto Technico Commercial** pod dyrekcją Profesora **Eliasza Metynowskiego** można się łatwo, i to w krótkim czasie, nauczyć **Buchalterji** z którą może dyplomowany pokazać się w świecie.

W Szkole tej uczą się przeważnie ci, którzy nietylko, że chcą pokazać w świecie dyplomy ale przedewszystkiem **zdolność buchalteryjną**.

Jeśli chcesz się nauczyć buchalterji, to udaj się do **Instituto Technico Commercial** — Rua Commendador Araujo 276 — **Curityba**.

W szkole tej istnieje **Internat**. Mówi się i po polsku.

UWAGA!

Panowie fryzjerzy i kupcy! Sprzedam fryzjernię z trzema pokojami i kuchnią całość lub połowę. Lokal nadaje się na wszelkie przedsiębiorstwa. Powód na miejscu.

Rua Ebano Pereira N. 41.

POTRZEBA ZARAZ ZECHRA

Livraria Mundial — Rua 15 de Novembro 52 — Curityba.

DLA PODROŻNYCH.

Podróżujący mogą mieć tani i dobry wikt w **Hotelu** przy ul. **João Negrão** nr. 774 obok Stacji przy moście żelaznym. Piękne i wygodne pokoje kuchnia doskonała. W każdym czasie ciepłe i zimne potrawy. W tym domu są do nabycia różne zabawki oraz przedmioty nadające się na prezenty, które można nabyć bardzo tanio, dlatego, że je likwiduje.

DR. J. VIEIRA DE ALENCAR

Praktykował w paryskich berlińskich szpitalach. Klinika Chirurgiczna. Leczy choroby kobiece i drogi moczowe. -- **Diathermia i Raios Ultra — Violeta.**

Konsultorjum: Rua 15 de Novembro 47 - 2 piętro (Palacio do Commercio) — Telefon, 1162 — od 10 11 od 3 - 5.

Rez. Avenida Iguassu 105 — Telefon 1023.

ROLNICY!

Potrzeba zaraz 2 familji lub robotników do pracy na roli na fazendzie znajdującej się w **Barra Bonita** w północnej Paranie.

Informacji udziela: J. Lucca — Rua Pedro Ivo 24 — (Garage Moderna) **Curityba**.

Klinika Chirurgiczna

RUA AQUIDABAM N. 66.
Telefon N. 448.

Chorych zamiejscowych przyjmuje się na stały pobyt. Nowy aparat Roetgena (Raio—X). Specjalność: choroby chirurgiczne, kobiece i dróg moczowych.

Dr. Antoni Rydygier

Chargeurs Reunis i Sud Atlantique

Bezpośrednia komunikacja z portem polskim Gdynia

Luksusowe statki »LUTETIA« i »MASSILIA« w **9 dni do Europy.**

Doskonale zorganizowane pośrednictwo przy sprowadzaniu rodzin ze wszystkich miast Europy tak zwane **bilety de** Chamada.

PRZEDSTAWICIEL NA PARANĘ:

P. TEOFIL G. VIDAL

RUA 15 DE NOVEMBRO N. 115.

AGENCI FIRMY:

Ladislau Bukowski, **Ponta Grossa** — Parana — **Praça Barão** de Guaraúna N 4 — Caixa postal 174.
João Szkleniarz — **Prudentopolis—Parana—Praça 15 de Novembro 4.**
Albin Piotrowski — **Ivahy** — Parana.
Ludovico Hawryluk — **Iraty** — Paraná.
Stanislau Gluszczyński — **Marechal Mallet** — **Parana.**
João Zawadzki & Cia — **Fluviopolis** — Paraná.
Wł. Kacprzak — **Rio Claro** Paraná.
Kółko Rolnicze, adres Ks. Zdziebło — **São Matheus — Paraná**
Francisco Pasternak — **Itayopolis** — **Alto Paraguassu** — Estado Santa Catharina.

Baczność! CASA FELICIDADE

W tych dniach został otwarty skład **CASA FELICIDADE** — Rua São Francisco 14 róg Riachuelo, w którym sprzedaje się towary po cenach zakupna w ciągu 2 miesięcy, celem zjednania sobie klientele.

Otóż kto chce nabyć tanio **ubrania gotowe, czapki, kapelusze, bieliznę, parasole**, niech korzysta.

Casa Felicidade

SPECJALNE TOWARY DLA KOLONISTÓW.
Rua São Francisco **14** róg Riachuelo — **Curityba.**
MÓWI SIĘ PO POLSKU.

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich, wiedeńskich i paryskich szpitalach.

Praktyka ogólna.

Leczy specjalnie choroby skórne, weneryczne, pęcherza i włosów.

Klinika dla dzieci. — Leczy Żylaki oraz rany na nogach bez operacji.

Leczy sztucznemi promieniami Diatermia

Konsultorjum i rezydencja:
Rua **15** de Novembro **5.** Przyjmuje od 10 do 12 i od godz. 4-ej do 6-ej.
Rez: Rua C. Araujo 970 — Telefon 424

ELIXIR 914

i pastylki 914.

Kilkudniowe zażywanie: **1) Czyści krew, 2)** Sprowadza zanik pryszczów, **plam,** swędzenia ran i t. p. **3) Usuwa reumatyzm,** ból głowy i gości. **4) Usuwa objawy** syfilistyczne. **5)** Wzmacnia trawienie. **Elixir 914** nie atakuje żołądka jest najlepszym środkiem czyszczącym krew, uznanym przez okulistów i lekarzy chorób syfilistycznych.

Dozwolony przez Urząd Zdrowia **D. N** S. Paulo N 26 z 2 2 -1916

Sport na Wystawie w Poznaniu.

W związku z Wystawą w Poznaniu, której otwarcie winno było nastąpić dnia 16-go maja 1929 r. — organizuje się cały szereg imprez sportowych. Oto ich szczegółowy rozkład, z którym zaznajamiamy naszych czytelników — aby podkreślić, jaką wagę przywiązuje Państwo Polskie do wychowania fizycznego i zdrowia swych obywateli:

19, 21, 25, 25, 27, czerwca — Konkursy Hipiczne Krajowe. 23, 24, 25, 28, września — Główne Zawody Konne Armji.

Polo, gry i mecze klubowe i towarzyskie 15, 18, 24, 29, 31, maja. 3, 5, 7, 8 10, 12, 14, 15, 17, 26, czerwca; 2, 3, 4, 11, 25, 27, lipca; 6, 7, 8, 9, 10, sierpnia; 12, 14, 16, 17, 18, i 27 września. Międzynarodowy Tydzień Gier w Polo: 15, 16, 17, 18, 19, 20, i 21, lipca. Pokazy i premjowanie koni do polo (Polo Poni Shov) 25 lipca i 22 września. Licytacja koni do polo 27-go lipca i 27-go września. Hockey na trawie Poznań — Gdańsk 26 (V. Polska — Czechosłowacja 2 go lipca:

Motocyklizm: Wyścigi międzynarodowe 11-go sierpnia.

Piłka nożna: Mecz Międzypaństwowy 4-go sierpnia. Mecze krajowe 2-go czerwca i 14-go lipca Mecz wojskowy międzypaństwowy 15-go sierpnia.

Lekka atletyka: Zawody Międzypaństwowe 7 i 8 go września. m 5-ciobój nowoczesny. Holandja — Polska 23 24-go sierpnia. Zawody Międzypaństwowe Szkół Wojskowych 17 i 18-go sierpnia. Mistrzostwa Lekkoatl. Armji 13 i 14-go sierpnia.

Automobilizm: Raid gwiaździsty do Poznania 27-go lipca. Wyścigi Międzynarodowe 28 go lipca. Gymkhana i Corso 1-go września.

Pływactwo: Zawody długodystancowe 14-go lipca. Trójmecz Międzypaństwowy 21-go lipca. Zawody — Polska — Belgja 25 sierpnia. Szermierka Międzynarodowa zawody czablowe 1-go sierpnia. —

KORESPONDENCJE.

SÃO MATHEUS, 6 maja 1929.

Koło Młodzieży im. Stefana Żeromskiego w kolonji Cachoeira pod Mateuszem obchodziło w dniu 4-ym maja uroczyste odsłonięcie portretu swego patrona w pierwszą rocznicę założenia »Koła«. Uroczystość ta, na którą zostałem zaproszony jeszcze w marcu, była połączona z obchodem rocznicy Konstytucji 3-go Maja.

Prezes Towarzystwa im. Bolesława Chrobrego, p. Adam Janowski, zagaił obchód, dziękując Kołu Młodzieży za gorliwą i owocną współpracę z Towarzystwem, poczem młodzież odśpiewała »Rotę« i »Witaj majowa jutrzenko«. Następnie niżej podpisany wygłosił odczyt o Żeromskim, podczas którego nastąpiło uroczyste odsłonięcie portretu Mistrza »Młodej Polski«. Po odczytaniu urywków z »Popiołów«, ilustrujących siłę napięcia tragicznego i piękno języka Żeromskiego, mistrza prozy polskiej, p. Józef Bieszczad, nauczyciel, zdał sprawozdanie z działalności »Koła«, które bardzo dobrze rozwija się. Po roku działalności posiada ono 33 członków i członkin, urządziło 5 przedstawień w Cachoeirze, jedno w Mateuszu i 2 zabawy taneczne. Połowę zysku z przedstawień i zabaw »Koło« przeznacza na dochód szkoły, z czego szkoła im. Bol. Chrobrego uzyskała dotychczas 245$500.

Ze swoich funduszów »Koło« zakupiło biblioteczkę ruchomą za 120$000 i biblioteczkę dla dzieci za 20$000, piękny portret Stefana Żeromskiego który kosztował z ramami 70$000, jak również tuzin krzeseł. Obecnie »Koło« posiada 360$000 gotówki i zamierza przystąpić w porozumieniu z Towarzystwem do powiększenia sceny.

Taki jest piękny i godny naśladowania roczny dorobek działalności Koła Młodzieży im. Stefana Żeromskiego w Cachoeirze.

Po odczytaniu tego sprawozdania nastąpiła druga część programu: Pan J. Bieszczad odczytał z »Naszej Szkoły« — »O Konstytucji 3-go Maja 1791 roku«, poczem wysłuchaliśmy pięknych deklamacyj członkin »Koła« i śpiewu chóru »Koła« a na zakończenie odegrano »Dziesiąty Pawilon«. Poczem odbyła się zabawa taneczna.

P. Konstanty Lech nadesłał »Kołu« list z życzeniami owocnej pracy i podarował mu dwie książki.

Na dzień 5-go maja zostałem zaproszony na obchód Konstytucji 3-go Maja do Tres Barras i równocześnie do Mateusza. W dniu tym nie było żadnej komunikacji z Mateusza do Tres Barras, więc zostałem się w Mateuszu.

O godzinie 3-ej po popołudniu w dużej sali Towarzystwa im. Kazimierza Pułaskiego p. Walenty Samsonowski wiceprezes Towarzystwa, zagaił obchód rocznicy Konstytucji Majowej, dzieci szkolne odśpiewały hymny polski i brazylijski, »Witaj majowa jutrzenko i inne pieśni, potem dobrze deklamowały wiersze o tym dniu uroczystym dla każdego Polaka, Pan Tadeusz Rolek, nauczyciel, odczytał z »Naszej Szkoły« umiejętnie ułożony »Odczyt o Konstytucji 3 go Maja 1791 roku«.

Następnie przedstawiłem zebranym, jak Polska odbudowywała się w ciągu dziesięciu lat swej Niepodległości i omówiłem obecną sytuację w Polsce.

Obchód zakończono okrzykami na cześć Polski, Brazylji, Marszałka Piłsudskiego i prezydedentów Polski i Brazylji.

Wieczorem odbyła się zabawa taneczna. Wszyscy bawili się dobrze. Mile spędziłem kilka godzin na zabawie w gronie gościnnych Mateuszaków.

Konrad Jeziorowski.

IVAHY 11 — V — 1929.

Niniejszem proszę o ogłoszenie korespodencji z Towarzystwa »Siejba« w Ivahy.

Przez dłuższy czas nie było wzmianki o tut. T-wie, dlatego chciałbym podzielić się z wiadomościami o życiu i działalności Towarzystwa.

Prawda, że szkoła w tut. T-wie była prowadzona prawie do N. Roku, po Nowym Roku była przerwa, bo dopiero od 1-go kwietnia r. b. na nowo egzystuje, a w miesiąc 5-go maja 1929 roku urządzono obchód 3-go maja z 1791 r. jednakże dzieci wywiązały się bardzo dobrze ze swego zadania, mówiąc głośno wyraźnie, jako również dobrze śpiewały.

Po nabożeństwie wszyscy wraz z dziećmi szkolnemi wyruszyły z śpiewem narodowym do T-wa ze sztandarami Polskim i Brazylijskim gdzie dzieci odśpiewały pieśni narodowe, potem odbył się leilão, loterja fantowa na cel szkol ny. Wieczorem o godzinie 7½ odbyły się śpiewy, odczyt, deklamacje z dziećmi starszymi i 2 przedstawienia. I. »Jak Marcinek właził na słońce« po portugalsku, II. »Napad bandytów« po polsku, a po przedstawieniu bal gdzie wesoło i ochoczo bawiono się do 1 po północy. Publiczność polska jak brazylijska była bardzo ucieszona i zadowolona z całej uroczystości.

Należy tu też nadmienić ofiarność niektórych członków jak np. p. Kazimierz Piotrowski ofiarował najwięcej na leilão Ks. proboszcz Kania, Jan Solarewicz, Antoni Chocisj płacą najwyższą cenę szkolną żeby pokryć brak gotówki by szkoła mogła egzystować.

Potrzeba nato wielkiego zrozumienia żeby to wszyscy mogli zrozumieć co to jest szkoła i nauka dla swych dzieci.

Potrzeba nam Szanowni Rodacy jedności i pracy, w jedności jest siła, razem wszystko zrobimy, pojedyńczo niezgodą i budują, niezgodą rujnują, trzymajmy się tego staropolskiego przysłowia.

Jednakże w tutejszym T-wie zaczynamy pracować i owoc tej pracy jakiś zbierzem w przyszłości tylko potrzeba więcej ducha.

W. Michałowski

FELICJANOWO, 3 — 5 — 1929 r.

Już od kilku tygodni Ks. K. Zajkowski ogłosił, że w tym roku wielką uroczystością miał być uczczony dzień trzeci Maja. Gdy nareszcie zawitała majowa jutrzenka, gromadami dziatwa, nietylko ucząca się w naszej szkole powszechnej przy Towarzystwie Postęp i kolonialnem, ale i z linij, dążyła na obchód. Po uroczystem nabożeństwie i kazaniu wygłoszonem przez tegoż Ks. proboszcza o znaczeniu dnia tego, zagrała muzyka przy kościele. Pojawił się orszak z chorągwiami prowadzony przez p. Gabriela Stelmaszczyka. Pośrodku był sztandar Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej i po bokach chorągwie polska i brazylijska. Pan Karol Muszyński majster naszej muzyki i śpiewu z dziatwą i młodzieżą Związku, wykonał hymny i pieśni narodowe zasługując na częste oklaski. Mowy patrjotyczne były wygłoszone przez Ks. K. Zajkowskiego, pana Stanisława Bujnowskiego, p. Franciszka Kocha i p. Józefa Mygę. Dziesięcioro dzieci piątej klasy deklamowało dobrane poezje.

Rodzice cieszyli się niezmiernie że ich dzieci już są zdolne i do grania i do śpiewania i do mówienia odważnie do tak licznie zebranego ludu. W końcu było zdjęcie fotograficzne. Miała być też i gimnastyka szkolna ale z przyczyny już późnej godziny została odłożona na inny dzień. Szkoła powszechna i Związek młodzieży uczy nietylko swoich ale i obcych, jak potrzeba obchodzić dni narodowe. **Franciszek Kulczyński.**

Vallões, Sta Catharina. — Na zebraniu rodaków w liczbie 41 osób, dnia 21-go kwietnia zawiązało się »Towarzystwo Oświatowo-Rolnicze« dzięki inicjatywie p. Jana Kropielnickiego. Do zarządu weszli: Jerzy Juraszek prezes, Jan Kropielnicki wiceprezes Leon Nowak skarbnik, Bartłomiej Niedźwiecki sekretarz, Ludwik Jankowski bibljotekarz, Feliks Kszesiński i Konstanty Niedźwiecki radcy, do komisji zaś rewizyjnej: Jan Ulandowski, Franciszek Erasmus, Leon Kowalczykowski.

Rodacy! Kto zna Kazimierza Różańskiego, który swego czasu posiadał zakład fotogr. »Kościuszko Studjum«, oraz Cukiernię z Kilińskim w Chicago, a w Zaborze Pruskim fabrykę maszyn rolniczych a w Pruszczu hotel »Zamek Pruszcz«, w Warszawie skład Perfumerji i Damsko-męski Salon Fryzjerski, a obecnie posiada **Zakład Fryzjerski** przy **ul. Ebano Pereira 41** — Kurityba. W nadziei, że W. Rodacy życzliwie popierać będą mój zakład i w oczekiwaniu łaskawych odwiedzin, pozostaję.

Z wysokim poważaniem
Kazimierz Różański.

Nawozy „Paulista“ w mączce z kości

i nawozy, które fabrykuje

Julio Garmatter Spółka

Są do nabycia jedynie w składzie:

Casa Vermelha

Eurico Fonseca & Cia.

Rua José Bonifacio N. 127—Curityba.

Zima.

Chcecie zaoszczędzić pieniędzy na ubraniach, to udajcie się do składu: **CASA DAS ROUPAS FEITAS**

RUA 1-ro DE MARÇO Nr. 1 — CURITYBA

gdzie znajdziecie WIELKI WYBÓR **płaszczy i zarzutek dla mężczyzn i chłopców.** — Ceny niesłychanie niskie.

UBRANIA GOTOWE KASZMIROWE 55$000
PŁASZCZE KASZMIROWE 55$000

Tinturarias a Vapor

ESMERALDA: RUA ASSUNGUY 279 TELEFON 198

GUARANY: RUA BARÃO RIO BRANCO 338 — TELEFON 1133

Pierze się i farbuje chemicznie na różne kolory ubrania męskie damskie oraz dywany, pokrycia automobilowe według najnowszego systemu.

Gwarantuje się dobre wykonanie.

Eduardo & Paulo Müller

Curityba — Paraná

Potrzeba kilka familji na fazendę

Znana i rzetelna familja poszukuje kilka familji na fazendę kawowa w północnej Paranie w zdrowym klimacie. Warunki są bardzo dobrd. Na tej fazendzie familja otrzyma darme mieszkanie i może chować sobie bydło, trzodę, drób'i t. d. Oprócz tego n ene sadzić kukurydzę.

Za robotę płaci właściciel sumienie i regularnie a nawet dla wiernej familji, w razie potrzeby i z góry. Właściciel tej firmy mieszka w **Kurytybie** Za podróż ate na miejsce płaci właściciel.

Informacji udziela **E. José G. Papugnée** od godziny 9-tej do 10-tej i od 2-giej do 4 tej.

Apteka Tell

DROGARIA

Sigel Etzel & Cia.

Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne.

Vermicida Tell wróg robaków i glist

Farby Tell najlepsze do farbowania ubrań i sukienek.

Fermento Tell ekonomiczne drożdże do ciasta i chleba.

Recepty lekarskie załatwia się prędko i sumiennie.

APTEKA

HUMANITARIA — DROGARIA

Rua Dr. Trajano Reis N 3—**Curityba**

Wszelki wybór lekarstw i preparatów krajowych i zagranicznych po cenach niskich.

Recepty lekarskie załatwia się prędko sumiennie.

Słynne lekarstwo

HAEMATOGEN

D-RA HOMME'LA

rozpowszechnione po całym świecie już od 35 lat działa znakomicie przeciw: **Anemji, Sklerozie, Suchotom, — Malarji — Neurastenji,** febrze, grypie, zapaleniu płuc, szkarlatynie, odrze, chorobom kobiecym, skrofułom, astenji i t. d.

Lekarstwo **HAEMATOGEN D-ra Hommela** działa zawsze z zupełnym skutkiem.

VIGOGENIO

jedyny środek który zapobiega suchotom, zwalcza niedokrwistość, utratę pamięci, znużenie umysłowe, przywraca siły.

VIGOGENIO po 20 dniach używania go: 1 Wzmacnia i powiększa apetyt, 2 Usuwa ból głowy, bezsenność 3) Wzmacnia nerwy i płeć. 4) Powiększa wagę od 1—3 kilo. Leczy organy osłabione tuberkulozą 6 Wzmacnia fizycznie i pomnaża ciałka krwi.

Dozwolone przez Urząd Zdrowia D. N São Paulo pod N. 196 z 15-go marca 1912 roku.

Szakier do wydzierżawienia albo odda się dobrej rodzinie w zarząd.

BAR PARANA

Rua 15 de Novembro 22—24

Wybór w młynach dla mielenia zboża:

MĄKA DE BIJU, CANGICA I RYŻ Z KUKURYDZY.

WARSZTAT MECHANICZNY ODZNACZONY MEDALAMI.

Specjalnie wyrabia koła hydrauliczne najlepszego systemu tak z żelaza jak i z drzewa, **urządza kompletnie młyny do soli, cukru, pszenicy, żyta, kukurydzy i t. d.**

MŁYNY RÓŻNYCH ROZMIARÓW.

Foulon dla garbarni i innych przedsiębiorstw przemysłowych. — Kamienie krajowe i francuskie (La Ferte) — Materjały jedwabne na sita.

MŁYNY Z KAMIENI PIONOWYCH (VERTICAL)

Młyny są praktyczne, łatwe, tanie i ekonomiczne,

dznaczone medalami złotemi, srebrnemi i bronzowemi na wystawie Centenario 1922 w Rio.

Wygląd młyna gotowego

Żądajcie katalogu z cenami.

Eng.ro Isaias Alberti & Cia Litda

Następcy Eng-ro Isaias Alberti.

CURITYBA — Avenida Assunguy Nr 415 - 431 — Paraná — Telefon 541 — Adres Telegraficzny ›Moinhos‹

Jedyna Maszyna do Szycia

Tak dla użytku domowego jak i dla krawców, szwaczek, szewców, rymarzy i t. d. — Zawsze są do nabycia wszelkie dodatki do maszyn i różne przyrządy.

Sprzedaż na spłaty.

RICARDO HOENE & Cia

RUA BARÃO DO RIO BRANCO 278 — CURITYBA.

Filje: Rio Negro; przedstawicielstwo naszej firmy w Ponta Grossa, São Bento, Joinville, Ouro Verde, Tres Barras, Campo Largo.

„A VENCEDORA“

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych atrakcjach i w papierki owijanych.

Cukierki malanowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. — Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie. **FRANCISZEK LACHOWSKI**

Curityba — Rua Cabral N 53 — Curityba

VANADIOL Grande Tonico Phosphatado

Oczyszcza krew i wzmacnia nerwy.

Co dzień wydają się recepty na to lekarstwo medycy Brazylji i Argentyny, mianowicie profesorowie: Dr. Miguel Couto, Austrogésilo, Juliano Moreira, Rocha Faria, Rubião Meira, Dr. Diogo Faria, Dr. Walter Seng, Dr. Luc. Coalherro jakoteż i inni lekarze.

Ciekawe rzeczy z Polski

STRASZNY TESTAMENT RABINA.

W miasteczku w Komarowie, w województwie lubelskiem, zaszedł wypadek, który niesamowitością swoją wstrząsnął miejscową i okoliczną ludność żydowską, wywołując również sensację wśród ogółu ludności. Wedle relacji wychodzącej w Lublinie «Ziemi Lubelskiej» rzecz miała się jak następuje:

W miasteczku zachorował rabin, który dzięki swej wielkiej erudycji, nieskazitelności charakteru i bogobojności zasłużył sobie na wielką miłość i poważanie u swych zwolenników. Silnie też wzięli sobie do serca beznadziejny stan chorego. Modlili się, pościli i dawali ofiary. Nic nie pomogło.

W przededniu śmierci, rabin kazał zawezwać poważniejszych obywali, którym wręczył testament, polecając go otworzyć i odczytać w 3 godziny po jego śmierci.

Gdy rabin zmarł, obywatele zebrali się, ażeby zapoznać się z treścią testamentu. Słowa, które usłyszeli, wywołały wrażenie piorunujące.

Rabin nakazywał, ażeby jego ciało nie składano na ziemi w ten sposób, jak to się czyni ze zwłokami żydów, lecz żeby rzucono je, ująwszy poprzednio za ręce i nogi. Następnie — pisał rabin — należy ciało podnieść i położyć na łóżko, poczem znów rzucić, i tak cztery razy. W ten sposób miano zadośćuczynić starym przepisom, karzącym przestępców przez ukamienowanie, spalenie, uduszenie i zamordowanie.

Po dokonaniu tego ceremonjału — nakazywał dalej rabin — należy ciało pogrzebać, ale nie obok grobów rodziców, lecz przy mogile pewnej kobiety, która za życia uchodziła za grzesznicę i rozpustnicę. Dzieciom swoim zakazał zmarły odprowadzenia zwłok na miejsce wiecznego spoczynku, albowiem za karawanem będzie się roiło od duchów, djabłów i czartów.

Przerażenie wśród żydów było nieopisane. Zwołano rabinów, naradzano się i dręczono nad znalezieniem wyjścia. Wreszcie postanowiono uczynić według woli nieboszczyka. I tak się stało, a cmentarzu, w czasie składania ciała obok grobu grzesznicy, formalny paroksyzm płaczu i strachu ogarnął zebranych.

Ale nie na tem koniec. Zgodnie z życzeniem, należało po pogrzebie przystąpić do publicznego odczytania jego spowiedzi.

Słuchając tych intymnych wyznań, obecni nie chcieli wierzyć własnym uszom. Oto co rabin napisał:

»Ja zdeptany robak, proch z nóg, najmniejszy z najmniejszych popełniłem wszystkie grzechy. Pomagałem bogatym i krzywdzicielom, oddawałem im sprawiedliwość, podczas gdy odmawiałem jej biednym i sprawiedliwym. Zbierałem pieniądze u sierót i wdów.

Trefne jedzenia czyniłem koszernemi, a koszerne — trefnemi. Nie modliłem się, nie strzegłem soboty, paliłem w ten dzień papierosy. Pożądałem i grzeszyłem z kobietami zamężnemi itd. itd. — Niema grzechu na świecie, któregobym nie popełnił. Sam grzeszyłem i byłem przyczyną, że inni grzeszyli, będąc tak długi czas rabinem. I niechaj będzie przeklęte imię moje na wieki wieków. Nietylko nie wolno ciała mego grzesznego kłaść obok mych rodziców, ale krzywdę się wyrządzi tej grzesznicy, gdy się kości moje ułoży obok jej«.

I teraz — kończy swą relację ›Ziemia Lubelska‹ — siedzą rabini i głowią się nad treścią niesamowitego testamentu.

STRASZNA ŚMIERĆ ZŁODZIEJA.

W czasie uroczystości grecko-katolickiej zdarzył się niebywały wypadek: Oto dwaj lwowscy złodzieje Kosz i Bitkowski dowiedzieli się, że przy ceremonji zanurzania krzyża w wodę używany jest przez parocha w Kossowie drogocenny złoty krzyż, wysadzany drogimi kamieniami. Zbrodniarze postanowili za wszelką cenę krzyż ten ukraść i obmyślili szalony plan. Tuż przed ceremonją święcenia wody w Czeremoszu wlazł Bitkowski przez przerębłę do wody i ukrył się pod lodem. Gdy ksiądz zanurzył krzyż w wodę Bitkowski wyrwał mu go z ręki i począł [illegible] pod lodem w kierunku drugiej przerębli, przy której stał Kosz. Tymczasem ksiądz przerażony niewytłómaczonem zajściem odskoczył ze strachem od przerębli. Powstało wielkie zamieszanie.

Po paru minutach ogólnej dezorjentacji kilku młodych górali oraz posterunkowy poczęli toporami rąbać lód w poszukiwaniu za krzyżem. Ku ogólnemu zdumieniu z przerażeniem natrafili wkrótce na trupa złodzieja z krzyżem w zaciśniętych zębach. Nieszczęsny zbrodniarz udusił się zanim dopłynął do przerębli. Kosza, którego niespokojne oczekiwanie towarzysza zwróciło uwagę aresztowano.

ZABÓJSTWO BRATA W OBRONIE OJCA.

We wsi Kiamry (pow. Chełmno na Pomorzu) w mieszkaniu 58 letniego gospodarza Jana Bilińskiego rozegrała się śmiertelna walka bratobójcza. Pomiędzy Bilińskiem a jego synem 26-letnim Janem wynikła gwałtowna sprzeczka. W pewnej chwili wyrodny syn porwał za kij i począł nim zadawać ojcu ciosy.

Na krzyk ojca przybiegł z sieni, rąbiący tam drzewo, młodszy syn, 20 letni Stanisław, który widząc, znęcającego się nad ojcem starszego brata, rzucił się na niego. Rozegrała się straszna walka. Nie panujący już nad sobą młodszy brat zadał siekierą potężny cios w głowę starszego brata, który zalany krwią zwalił się na podłogę.

Śmiertelnie rannego sąsiedzi zawieźli furmanką do szpitala w Chełmnie. Dowieźli już jednak trupa. Tymczasem zabójca w towarzystwie ojca zgłosił się na posterunek policyjny w Chełmnie, gdzie zameldował o straszym czynie.

PODZIĘKOWANIE.

Polska wyprawa zoologiczna, zbierająca okazy famuy brazylijskiej, a w szczególności ptaki, po półrocznej pracy w Paranie wraca do Polski, by zbiory swe oddać krajowym instytucjom naukowym do dalszych badań. Wyprawa działała najpierw w leśnych okolicach kolonji Candido de Abreu, następnie w pasie nadmorskim w okolicy Morretes a w końcu w stepach pod Piraquarą i uzbierała 1.150 ptaków, 122 ssaków i innych kręgowców, przeszło 4000 motyki i około 2000 chrząszczy. Tak obfity plon w tym stosunkowo krótkim czasie zdobyła wyprawa dzięki temu, że zarówno tutejsi przedstawiciele władz polskich jak i niektórzy członkowie Polonji parafskiej, w pełnem zrozumienia zainteresowania, okazali wyprawie wiele życzliwej przychylności, udzielając jej czy to wydatnej pomocy, czy serdecznej gościny, czy nawet wzbogacając jej zbiory okazami faumy. Spełniam zatem miły obowiązek i składam niniejszem serdeczne podziękowanie za ich owocną pomoc następującym panom: ministrowi pełnom. i posłowi Rzeczypospolitej Polskiej p. dr. Grabowskiemu w Rio de Janeiro; konsulom Rzpli. Polskiej p. K. Downarowiczowi w Kurytybie i p. M. Świrskiemu w São Paulo; p. St. Boreckiemu w Candido de Ebreu; p. Tomaszowi Paziowi tamże; członkom zarządu Polskiego Towarzystwa Szkolnego tamże; p. Janowi Pogorzelskiemu w Apucaranie; p. prof. Konst. Dąbrowskiemu tamże; p. Tomaszowi Koźlukowi tamże; p. Józefowi Grundkiewiczowi w Barro Branco pod Morretes oraz p. Janowi Jeżowi w Campininha pod Piraquarą.

KURYTYBA, 18-go maja 1929 r.

Adam Arkady Fiedler kierownik polskiej wyprawy zoologicznej do Brazylji.

KOMUNIKAT.

Poszukiwane są za pośrednictwem Wydziału Konsularnego przy Poselstwie R. P. w Rio de Janeiro, przez rodzinę względnie znajomych, następujące osoby:

Bogdanowicz Konstanty, syn Antoniego i Elżbiety, lat 65, przybył do Brazylji 1919 roku i przebywał podobno w miejscowości Guarapuava.

Bartoszewicz Jerzy, ojciec lat 90 i Stanisław (syn lat 35) pochodzą z Kowna, przybyli do Brazylji w 1922—23 r.

Bandurska vel Jaremowa Teofila z Kalitów, żona Edwarda Bandurskiego, przybyła do Brazylji przed 23-ma laty.

Dubaj Tomasz, Anna i Józef wyjechali do Brazylji 1911 roku, pochodzą z powiatu krasnosławskiego.

Glimer vel Gliner Saksymiljan Mateusz, podobno utonął w 1924 roku, razem z 11-toma innemi osobami w czasie przeprawy łodzią przy brzegach Brazylji.

Malejko Ignacy i Antonina, przybyli do Brazylji około 1900 roku.

Pytel Józef, przybył do Brazylji około 1900 roku.

Kowalczyk Antoni i Michał, pochodzą ze wsi Rudołowice, Województwa Lwowskiego.

Roxengart, syn Jana i Rezalji, przybył do Brazylji przed wojną światową.

Węgier Józef, przybył do Brazylji po raz drugi w 1926 roku, przebywał przez pewien czas jako tłumacz na Wyspie Kwiatów.

Wanik Jan i Soja Piotr, przybyli do Brazylji w 1926 roku.

Zacharjasz Otto, przybył do Brazylji w marcu 1927 roku.

Zasadzki Juljan, przybył do Brazylji 1905 roku.

Poszukiwani, względnie każdy kto posiada wiadomość o miejscu pobytu poszukiwanych i ich losie, proszeni są o porozumienie się z Wydziałem Konsularnym przy Poselstwie R. P. w Rio de Janeiro, Rua Senador Vergueiro 197.

Kierownik Wydziału Konsularnego:

St. Głuski.

TYSIĄC ALKRÓW ZIEMI

tylko w całości do sprzedania z wolnej ręki natychmiast, tak pojedyńczemu koloniście jak i spółkom parcelacyjnym. Ziemia dziewicza, las nietknięty obfituje w różne gatunki drzew; z dwóch stron dwie rzeki o znacznym spadzie; ziemia ta tak do sadzenia jak i herwal, leży w odległości 30 kilometrów od Itayopolis w stanie Santa Catharina w pobliżu polskich osad starej Luceny. Tytuł prawny pewny wraz z rejestracją. Droga kołowa będzie w niedługim czasie przechodziła w odległości 2 kilometrów od tej ziemi. — Informacjami w sprawie kupna tej ziemi służy redakcja ‹Ludu‹

NAWOZY ›PAULISTA‹ w mączce z kości i nawozy, które fabrykuje

Julio Garmatter i S-ka

są do nabycia jedynie w składzie:

CASA VERMELHA

Eurico Fonseca & Cia

Rua José Bonifacio N 127 — Curityba

Podajemy do wiadomości, że maszyny rolnicze firmy

CASA HACKRADT

będą w tym roku jeszcze tańsze aniżeli w ubiegłym